

**Plodovi
dobroga
rada**

Glavni urednik
**Ivica
Miškulin:**

Opipljiv fokus hrvatskog društva na probleme koje je donio ovaj nesretni virus učinio je da iz naše javnosti uvelike izostanu uobičajene analize protekle godine. Kako priliči, red je naravno krenuti od sebe.

Domaća društvena i politička situacija ostala je stabilna. Unatoč svim nevoljama, hrvatske državne financije nisu uzdrmane. Tisućama marljivih javnih službenika zaslužena primanja nisu kasnila, a pravodobna je intervencija u privatni sektor osigurala relativno nesmetano funkcioniranje gospodarstva. Ponekad medijski slabo prepoznato, učinkovito pozicioniranje u struktura EU također je u drugoj polovici godine počelo davati prve rezultate: naše ljude u Bruxellesu prepoznaju po inicijativi, a iskorištenost europskih fondova bilježi primjetan rast.

Gospodarska je stabilnost imala ključnu ulogu u izbjegavanju opasnosti tipičnih za vremena krize i oskudice: socijalni problemi u Hrvatskoj nisu veći od onih u predpandemijskim godinama, a radikali svih boja svedeni su na marginu političkoga života. Konačno, premda je znalo biti kritičnih trenutaka (uzrokovanih nužnošću pažljiva balansiranja pandemije između života pojedinca i života cjelokupnog društva), virus se ni jednoga trenutka nije oteo kontroli, a domaći je zdravstveni sustav sve izazove preživio.

Iza stabilne vlade naravno stoji uvelike promijenjeni HDZ. Ne zanemarujući naslijeđe prošlosti, naša je stranka (opet) prvak modernizacije domaćeg političkog života. Provela je daleko najtransparentnije unutarstranačke izbore i zagospodarila prostorom desnog centra, a prednjači i u društvenoj borbi protiv radikalizacije i korupcije. Oslobođen utega političkih mračnjaka svih vrsta, HDZ u novu godinu ulazi na poziciji suverenog i vjerodostojnog gospodara domaće političke scene.

Prostora za napredak naravno ima. HDZ se često nalazi pod baražnom vatrom protivnika koji nedostatak argumenata nadoknađuju isključivom političkom retorikom. Medijski prostor lako se otvara neutemeljenom prozivanju prepunom pretjerivanja, što ostavlja dojam naše pasivnosti. To naravno nije najbolji položaj. Uza sve argumente i rezultate koje imamo ne postoji razlog da se HDZ na svim razinama ne počne čvršće postavljati prema akterima koji se i sada ponašaju isključivo kao zlonamjerni komentatori. Bolje, tj. efektivnije i argumentiranije predstavljanje postignutog jednostavno se nameće samo od sebe. Bolja NAM stoga bila OVA godina!

Foto: Dusko Jaramaz / PIXSELL

Otvoreni pozivi na kapitulaciju države

Izazov nasrtaja na državne institucije

Uredništvo

Predsjednik Tuđman u siječnju 1998. godine objavio je potpuno ostvarenje pune suverenosti nad čitavim državnim teritorijem. Učinio je to na početku, kako je sam istaknuo „prve mirnodopske godine nakon sedmogodišnjeg, nedvojbeno povijesnog razdoblja uspostave, obrane i međunarodnog učvršćenja samostalne Hrvatske.“ U tim trenucima nesumnjiva zadovoljstva i olakšanja, upozorio je na jednostrana shvaćanja i nerazumijevanja, te malodušna predviđanja kojima se zazivalo podlijevanje agresiji. A takva su shvaćanja, u tom povijesnom vremenu, nadilazila ono što danas možemo podvesti pod jednostavnu sintagmu lažnih vijesti.

Kao uvod u promišljanje o stvarnim nakanama širitelja malodušja koji u svakom kriznom trenutku dobivaju primat u medijskom prostoru navest ćemo samo jedan primjer. Naime, u

ljetu 1994., dakle godinu dana uoči „Oluje“, takvi su se malodušnici – toliko slični ovovremenim – potrudili napraviti „stručnu analizu“ i plasirati je u javnost kako bi pokazali da Hrvatska ne može vojnom silom povratiti okupirana područja.

Suprotstavljajući se tvrdnjama državnog vodstva da Hrvatska ima snage osloboditi okupirana područja, koristili su se brojnim „argumentima“. Jedan je bio da je to vrlo opasan scenarij koji „obeshrabruje dugoročna ulaganja i planiranja“, turizam i kreditiranje, pa čak i naklonost međunarodnih faktora. Slijedom toga sugerirali su da okupaciju treba priznati i prihvatiti, pa makar „na rok od 10, 20 godina a možda i više“.

Omalovažavajući učinke dotadašnjih vojnih operacija tvrdili su da nisu polučile značajnije rezultate i da bi „reintegracija okupiranih teritorija mogla potrajati između 100 i 200 godina“. Nadalje, ovi eksperti, a tu je bilo i značajnih imena poput Matina Špegelja i Karla Gorinška, javno su

poručili i sljedeće: „Za sveobuhvatnu akciju zaposjedanja okupiranih područja bilo bi potrebno 50-70 aviona, 600-800 tenkova, 500 oklopnih transportera, 50 helikoptera, 800 topova kalibra iznad 200 mm, 50 VBR-ova, 10.000 vozila, 25-30 milijuna komada pješačkog streljiva, oko 250.000 granata za topove i mina za minobacače“.

Uz sve to, i vojnu angažiranost „108 brigada s ukupno 216.000 vojnika kopnene vojske, te još 40.000 ljudi u drugim službama“ takvom bi operacijom čak i u slučaju njenog potpunog uspjeha moglo biti oslobođeno tek „38 posto okupiranog teritorija“. Nadalje, ti su onodobni širitelji lažnih vijesti i nepovjerenja u snagu države, „procijenili“ da bi Hrvatska, odlučila li se na takvu akciju, imala između 3840 i 7680 mrtvih, 8.960 i 17.920 ranjenih, te između 800 i 1.600 invalida, ne uključujući civilne žrtve „KOJIH BI BILO JAKO PUNO.“

I nakon svih tih žrtava, u protunapadu bi agresor, po njihovim tvrdnjama,

Politički komentar:
Smisao oporbenog udruživanja

str. 2-3

Aktualno: HDZ
Snaga države

str. 6-7

Nacionalna sigurnost:
Hrvatska autoimuna bolest

str. 10-12

Hrvati u BiH:
Položaj Hrvata u BiH naš je strateški interes

str. 14-15

Hrvatska i svijet:
Diplomatski valcer

str. 16

Mi i oni:
Moralizatori u celofanu propagande

str. 17

zauzeo „istočne dijelove vinkovačke i županijske općine, dijelove grada Osijeka, Pakraca, Lipika i Daruvara, izbio na more na prostoru između Maslenice i Šibenika, te ponovo napao i opkolio Dubrovnik“. Zaključak je bio jasan: „Nasuprot uvjerenju predsjednika Tuđmana, valja jasno reći da HV nema snage osloboditi okupirana područja: osim što su moral i obučenosnost iz raznih razloga niski nedostaje i oružje...“, uz dodatni zaključak da „nije loše koji put poslušati ambasadora Galbraitha - valjda on zna što govori kada sumnja u uspješan ishod takve akcije za hrvatsku stranu...“

Inačice tih defetista imamo prilikom vidjeti u svakoj kriznoj situaciji, a njihove poruke slušamo i danas. Tadašnja poruka je bila „BLAGOSTANJE POGNUTE GLAVE ILI RAT ZA OSLOBOĐENJE“. Danas na sličan način procjenjuju mogućnosti i angažman države u obnovi potresom razrušenih područja (nastavak na str. 10-12).

Politički komentar:

U potrazi za smislom oporbenog udruživanja

Svjedoci smo zanimljiva fenomena u našem domaćem političkom životu, fenomena koga bez svake ironije valja nazvati udruženom oporbom. Ideološki, svjetonazorski i politički udaljene stranke udružuju se kako bi i dalje ostali u položaju oporbe?

Mario Kapulica

Iza nas je jedna iznimno zahtjevna godina. U njoj smo se suočavali s mnogim izazovima, od potresa do pandemije, ekonomije, izbora (i državnih i unutarstranačkih), financija, europskog tečajnog mehanizma I i II i u konačnici sredstava koje smo osigurali kako bi pospješili razvoj Hrvatske u idućih deset godina. Ovo turbulentno i politički iznimno zahtjevno razdoblje završavamo s Hrvatskom koja pokazuje čvrstoću i otpornost na udare kojima smo bili izloženi. I to je jedan od razloga zašto smo godinu koja je iza nas završili s dobrim i stabilnim rejtingom i značajnom prednošću pred ostalim političkim akterima.

Možemo reći da je to pokazatelj ozbiljnosti, žilavosti i otpornosti koju smo pokazali noseći se sa svim ovim zahtjevnim zadacima, istodobno otklanjajući učestale napore udružene oporbe da nas spriječi u provedbi programa zbog kojega su nam građani prije svega pola godine još jednom dali povjerenje i mandat za vođenje države.

Fenomen udružene oporbe

Upravo je ovo posljednje, a to je fenomen stvaranja „udružene oporbe“, sastavljene od krajnje ljevice do krajnje desnice, zasluži kratak osvrt. Njega je najbolje započeti pitanjem: kakav je zapravo karakter tog okupljanja? Što zbližavanje i povezivanje ljevice i „desnice“ (odnosno onoga dijela oporbe koji tvrdi da je desniji, državotvorniji i suverenišćki snažnije orijentiran od HDZ-a) čini tako logičnom političkom operacijom da je glavni likovi te priče promoviraju potpuno otvoreno i bez ikakve zadržke?

To na groteskan način slikovno prikazuje propinjanje na prste Miroslava Škore ili Nikole Grmoje kako bi se u oku kamere bolje vidjeli u trenutku kad Peđa Grbin – u ime ujedinjene oporbe – daje izjavu za medije dok oni čekaju svoj red. Kakva smisla u toj političkoj doktrini, u krizi poput ove, ima politika stavljanja „svih glava na kup“, osim onih koje su dobile odgovornost za vođenje države? Kakva smisla

ima odbijati ne samo suradnju nego i već upućene pozive za razgovorima s čelnicima svoje vlade i strankom koja je netom pobijedila na izborima, a istodobno sjediti, razgovarati, planirati i provoditi zajedničke akcije protiv izbornog pobjednika s onima za koje znate da osim poveznice koju predstavlja gubitnički izborni rezultati ne postoji niti jedna druga?

Kako to?

Oni koji su do jučer s gnušanjem odbijali pozive na konstruktivnost u zalaganju za opći društveni i nacionalni napredak, proglašavajući čak i sam termin „konstruktivna oporba“ nepoželjnim u političkom izričaju, sada vrlo „konstruktivno“ međusobno surađuju iako su po prirodi stvari, ako ćemo se držati elementarne političke logike, međusobno ideološki i svjetonazorski udaljeniji nego što je itko od njih udaljen od HDZ-a (nalaze se na rubovima političkog spektra, u kojem se HDZ nalazi na sredini). Rekao bi Vojko V.: „Kako to? Kako to? Nije mi jasno.“

Oni koji su do jučer s gnušanjem odbijali pozive na konstruktivnost u zalaganju za opći društveni i nacionalni napredak, proglašavajući čak i sam termin „konstruktivna oporba“ nepoželjnim u političkom izričaju, sada vrlo „konstruktivno“ međusobno surađuju iako su po prirodi stvari, ako ćemo se držati elementarne političke logike, međusobno ideološki i svjetonazorski udaljeniji nego što je itko od njih udaljen od HDZ-a.

Oporbeni konsenzus za rušenje vlasti – loš odgovor na krizu

I uistinu, ne može biti jasno ako stvar promatramo na temelju visoko principijelnih, moralnih, ideološki i svjetonazorski jasnih i čistih stajališta na koje se pozivaju i koja deklariraju čelnici novostvorene „oporbene platforme“ koja napada HDZ. Osim ako ta njihova nova suradnja nije trgovačka. Osim ako nije neprincipijelna. Ako nije ideološki neprihvatljiva i svjetonazorski nezamisliva.

Kreatori ove zanimljive situacije unutar parlamentarne manjine stvorili su posljednjih mjeseci nezamisliviju, neprihvatljiviju, neprincipijelniju, te ideološki i svjetonazorski neprispodobiviju suradnju od ijedne koalicije i suradnje koju je ikada ostvarivao HDZ, i to kad je bio na vlasti pa je slijedio imperativ održavanja političke stabilnosti za rješavanje – najprije sudbonosnih nacionalnih – a zatim i ključnih nacionalnih i gospodarskih ciljeva. Oporbena koalicija ovakva tipa jednostavno, ne samo zbog vremena u kojem se događa (kriza na koju nismo utjecali, s kojom se bori čitav svijet i na koji nacija treba dati što snažniji zajednički odgovor – a on uvijek zahtijeva okupljanje oko pozicije a ne opozicije) nego i zbog aktera koji u tome sudjeluju, nije logična.

Kao prvo, ona se ne stvara neposredno pred izbore nego netom poslije njih. Kao drugo, u tim izborima ništa nije ostalo nedorečeno nego je glasačkom voljom izabran nedvojbeni izborni pobjednik s iskustvom vođenja države i upravljanja kriznim situacijama. Sad mu se suprotstavljaju oni koji nemaju ni to iskustvo ni taj mandat. I konačno, nikada još nacija nije u trenucima krize stvarala nacionalni konsenzus oko *ad hoc* sklepane nekoherentne oporbe. Upravo ta činjenica udara u same temelje ovakvih oporbenih nastojanja.

Zajedno smo jer nismo na vlasti

Sve je počelo više-manje spontanom otporom prema rezultatima izbora. Poruka koju su akteri ovog oporbenog udruživanja primili u izbornoj noći bila je šokantna. Krenimo od aspiranata na vlast, SDP-a i Domovinskog pokreta Miroslava Škore. Snovi SDP-a o konačnoj konsolidaciji i preuzimanju vlasti nakon opijenosti Milanovićevom pobjedom raspršili su se kao mjehurić od sapunice, najavljujući još veće unutarstranačke probleme. Škorine poruke da može HDZ ali ne i Plenković čule su se posljednji put nekoliko dana uoči izbora i nikada više. Njegovi na brzinu nominirani zastupnici izabrani na tezi „većeg i boljeg hrvatstva“ počeli su svaki za sebe voditi svoju politiku, od jednog je pokreta nastajalo sve više zastupničkih klubova uz opravdanje da će se tako poslovnički moći tražiti više stanki i replika?

Zbog te nekoherentnosti i zaoštavanja jeftine političke retorike Domovinski pokret nije postao najavljeni kamenčić u cipeli velikog i moćnog HDZ-a, ali je Tomaševićev Možemo! postao prilično nezgodan kamen u SDP-ovoj čizmi koji bi ih mogao koštati gubitka lokalnih izbora i u onim rijetkim sredinama gdje su dosad imali određene rezultate. Ostale manje stranke odustale su od izgrađivanja vlastitog identiteta i postale nalik udruženjima za organiziranje slobodnog vremena bez ikakvih minimalnih tehničkih uvjeta da bi ih se moglo nazvati ozbiljnim strankama.

Bez potencijala, s nedefiniranim vodstvom i nejasnim ciljevima

Kakve ključne nacionalne i gospodarske ciljeve u ovom trenutku ovakva suradnja parlamentarne manjine, u kojoj se rapidno gubi ionako dosta slabašan zaseban politički identitet pojedinih oporbenih stranaka, može ostvariti? Nikakve. Te ciljeve, ni uz najbolju volju, ne može definirati niti objasniti niti jedan od oporbenih aktera. Pa čemu onda ustrajno zajedničko pokretanje i potpisivanje brojnih inicijativa usmjerenih protiv rada Vlade i pojedinih ministara? To je, kažu, zadatak oporbe, razlog postojanja, uvijek njihova opstanka. Trančirati rad vlade i ustrajno napadati HDZ je meni koji je vječno na tom stolu.

Za njim će se u iduću tri i pol godine hraniti i jedan drugome dodavati icide i piće: Peđa Grbin i članovi njegove kobasica-koalicije, Miroslav Škoro i njegova navrat-nanos okupljena suverenističko-domoljubna-demokršćansko-liberalna-poduzetnički-socijalna opcija, Tomaševićeva i ... Zeleno-lijeva koalicija s raznim varijantama u kojem „Možemo!“ nije samo naziv jedne političke stranke nego i poruka da se može sve – biti u koaliciji i ne biti u njoj, glumiti pa šutnuti Radničku frontu, osnivati klubove i iz njih izlaziti, pa čak i biti istovremeno u više stranaka ako to rezon uzimanja novca iz državnog proračuna nalaze.

Ako se već sami međusobno žele poistovjećivati – nema razloga da im u tome ne ugodimo

Koji je krajnji cilj takva djelovanja koje podrazumijeva barem nominalnu jedinstvenost u napadu na Vladu kao jednu od neprikrivenih značajki parlamentarnog rada brojnih aktera s ljevice i desnice? Sigurno nije okupljanje radi održavanja političke stabilnosti – jer to za njih znači ostanak u oporbi. Nije to ni izazivanje političke krize i to iz najmanje dvaju razloga. Prvi je stoga što realno nemaju potrebnu snagu da ozbiljnije uzdrmaju parlamentarnu većinu,

a kamoli da bi izvan same sabornice kao političke arene povelili neki masovni društveni pokret željan njihova dolaska na vlast. Osim toga, nije im baš ni do preuzimanja odgovornosti za sudbinu Hrvatske u ovim iznimno zahtjevnim vremenima. SDP procjenjuje da je za to ipak prerano. Unatoč nedavno provedenim izborima nisu ni izdaleka konsolidirani, nedostaje im svega: i programa i ljudi i karizme i novaca.

Birajte nas jer smo „odlična oporba”

Dobar dio manjih oporbenih stranaka sudjeluje u ovim „zajedničkim operacijama” udružene oporbe ne zato da bi pokazali kako bi sutra bili dobra vlast ili danas bolje upravljali krizama, nego kako bi birače uvjerali da su „odlična oporba”. I kako bi i na idućim izborima ti isti birači zaključili kako njih nekoliko najglasnijih treba svakako zadržati u sastavu Hrvatskoga sabora neovisno o tome tko bio na vlasti. Parlamentarni status jamči im vidljivost, oporbeni status simpatije, a nerijetko i otvorenu potporu medija. Riječ je zapravo o operaciji osiguravanja kontinuiteta prisutnosti u vrlo komotnim oporbenim političkim klupama u kojima gotovo da i nema nikakve političke odgovornosti. Na tom konceptu, koji uključuje neprestano soliranje i nadmetanje u žestini kritika, dok istovremeno isključuje bilo kakvu mjeru i element institucionalne organiziranosti, pokušava se stvoriti veza s onim dijelom biračkog tijela koji će takvim „žestokim oporbenjama” osigurati političku budućnost i to je sve.

Pri tome ovi „šampioni oporbenjaštva” napadno u istupima dozlaboga karikiraju, šalju lažne poruke kako s onima koji ih biraju a da zauzvrat ne dobivaju ništa osim uživanja u gromkosti njihova glasa, dijele ista socijalna, ekonomska i politička iskustva. Pri tome su rješenja koja nude svojim pobornicima nerijetko na razini svojevremenog (početak 19. stoljeća, op. a.) otpora industrijalizaciji i pokušaja stvaranja solidarnosti oko uništavanja strojeva. Ovi naši novodobni jurišnici na strojeve uvijek spremno reaguju na svaku politiku koja govori o rješenjima za hrvatsku budućnost i silno se trude osporiti promjene koje su nam svima potrebne a koje, ruku na srce, slabo ili nikako ne razumiju.

Tko je lider oporbe? SDP ili Domovinski pokret?

Nema među oporbenim strankama čak niti golim okom vidljive borbe za preuzimanje ili učvršćivanje liderske uloge unutar njihova razmrvljena korpusa. Zbog toga je jednostavno nemoguće odgovoriti na pitanje tko je, u svim tim zajedničkim nastojanjima i dogovaranjima, lider oporbe. Nema nikakvih čarki između onih što zagovaraju kršćansko-socijalnu i onih što pozivaju na klasnu solidarnost ili pak potpuni liberalizam. Nema čak ni ozbiljne želje da se vlast, odnosno odgovornost preuzme. O tome svjedoči i bijedna nazočnost prilikom glasovanja o njihovim vlastitim inicijativama i prijedlozima. Uz uvijek stabilnih 76 zastupnika vladajuće većine njih je u tim ključnim trenucima svega četrdesetak.

Slično je prilikom rasprava u Saboru. Kad ne govore – tamo ih nema. Kad govore, čine sve da ostave dojam stanovite protuteže HDZ-u i svim njegovim nastojanjima da suvremena Hrvatska, na pragu četvrtog desetljeća svoga postojanja, ubrzanim tempom i rasterećena od podjela iz prošlosti uhvati korak s naprednim članicama EU-a. Zašto je tomu tako? Ne samo

zato što su gotovo pa jučer izgubili izbore i što bi pri nekim ponovljenima prošli još gore nego i stoga što im se u ovako složenoj gospodarskoj i financijskoj situaciji baš i ne preuzima odgovornost za Hrvatsku i njezine građane. Eho njihovih rasprava o temi treba li nositi zaštitne maske ili ne još zvoni u ušima i polako se preklapa s novim pitanjima kojima se banaliziraju i sva ostala ozbiljna pitanja. Kad netko djeluje pod motom „zajedno smo jer nismo na vlasti”, mora znati odgovoriti i na sljedeće pitanje: kako će, s kime i hoće li uopće moći djelovati kada i ako budu na vlasti?

Kad govore, oporbeni prvaci čine sve da ostave dojam stanovite protuteže HDZ-u i svim njegovim nastojanjima da suvremena Hrvatska, na pragu četvrtog desetljeća svoga postojanja, ubrzanim tempom i rasterećena od podjela iz prošlosti uhvati korak s naprednim članicama EU-a.

Kad ne budemo u oporbi, više nećemo biti zajedno

Pa ipak, udruženim su snagama glavni zagovornici prozivanja parlamentarne većine uložili puno truda ne bi li pred javnost izašli sa što više zajedničkih stavova, prijedloga i inicijativa (zajedno napuštajući Sabor, zajednički održavajući tiskovne konferencije, iznoseći zajednička stajališta i politike...). Pri tome su u nekim slučajevima, unatoč nepostojanju bilo kakve strukturne povezanosti, pokazivali veću koheziju na liniji lijevo-desnog konzervativnog pristupa, no što su je u stanju ostvariti unutar vlastitih stranaka i političkih platformi.

U mnogim se državama, a pri tome ne treba ići daleko od Hrvatske, postavlja pitanje hoće li se i kako vladajuće stranke održati na vlasti usred svih ovih udara na zdravlje, sigurnost, radna mjesta, gospodarstvo, standard i socijalna pitanja kojima su njihovi građani, gospodarstvo i zdravstveni sustavi izloženi. U Hrvatskoj se odvijaju takvi procesi da je opravdano postaviti pitanje hoće li se i s kakvim uspjehom uspjeti održati naša oporbena politička scena? I neće li ih zajednička svijest o vlastitoj nemoći (koja ne proizlazi samo iz političke nego i iz organizacijske potkapacitiranosti) natjerati na još snažnije udruživanje i još radikalniju retoriku?

U Hrvatskoj se odvijaju takvi procesi da je opravdano postaviti pitanje hoće li se i s kakvim uspjehom uspjeti održati naša oporbena politička scena?

Kohezija stranaka i platformi koje se raspadaju

To bi se moglo dogoditi ako se oporba bude vodila svojom dosadašnjom logikom u nastojanju da pokrpa ozbiljne pukotine unutar pojedinih oporbenih entiteta. U Saboru trenutno ima zastupnika koji su već promijenili tri kluba zastupnika i nekoliko stranaka. Pojavio se čak i

Foto: Patrik Macek / PIXSEL

fenomen da su neki od njih, prvi put u povijesti našeg parlamentarnog života, istodobno članovi više stranaka.

Neki su sami sudjelovali u osnivanju više platformi, saveza, nezavisnih lista i pokreta u samo šest mjeseci. Zeleno-lijeva koalicija prolazi kroz proces unutarnjeg raspada, ali se sa Suverenistima i Domovinskim pokretom dobro slažu. SDP polako postaje svjestan da im je i ovo vodstvo samo privremeno i da će trajati do lokalnih izbora kada će se (u slučaju loših izbornih rezultata) na Iblorovu trgu ponovno miješati karte.

I nije sigurno da se njegovo članstvo uskoro neće bolje slagati s Možemo! nego s vlastitim vodstvom. MOST se ni s Raspudićem, koji im je svojedobno prigovarao da su kukavice jer se boje „outati” kao konzervativci, nije izašao iz ormara i konzervativno se „outao”, nego je nastavio voditi politiku prihvatljivosti što većem broju strančica koje imaju zastupnike u Saboru. Kao da se nada da će prilikom nekog novog preslagivanja unutar parlamenta biti bolje sreće nego prošli put.

Žalosan je što se nedavno čak i njihov predsjednik Petrov ni na dozlaboga uporno inzistiranje novinara nije htio očitovati o njihovoj pripadnosti različitim grupacijama stranaka na europskom nivou, nego je ostao ščućuren u ormaru neizjašnjavanja čvrsto zatvorivši vrata svakoj priči o njihovu svjetonazoru. A svjetonazorski biti protiv HDZ-a nije, niti će ikada biti, dovoljno da se ostvari pobjeda nad HDZ-om.

Izdržali do prvih lokalnih izbora

Domovinskom pokretu, koji se otkad je osnovan sve više sužava, čak je i Penava, njihov dojučerašnji as iz rukava, dao laganu cipelu, odlučivši da njegovo ime znači više od Škorinog. Pa je i on osnovao stranku koja se doduše zove Nezavisna lista, ali je ubacio u njezin naziv svoje ime. Tako ćemo uskoro vidjeti vole li ljudi u Vukovaru više Škorin pokret, Penavinu listu ili Slavoniju. Suverenisti, koji su pokazali da ne zaslužuju to ime jer nikako nisu u stanju osnovati pokoji ogranak u državi koja barem suverenista ima na svakom koraku, čini se

tipuju na Bulja i njegovih dva milijuna replika u Saboru, računajući da bi s još nekoliko tisuća njegovih i Zekanovićevih istupa mogli konačno objasniti što u stvari žele i za što se zalažu.

Čini se da ih po broju amandmana šije jedino Radnička fronta, koja unatoč svojoj agresivnosti postaje sve osamljenija pa im je i fronta sve labavija. Ta je grupica zamišljena kao udarna četa i avangarda nove ljevice no ako im uskoro u pomoć ne stigne neka pričuvna grupa internacionalnih armija, mogli bi postati žrtve osme neprijateljske ofanzive. Ionako gdje god pogledaju, vide ustaše. Čekamo samo da, nakon što su ustašama službeno proglasili i domobrane, uskoro to učine i s određenim partizanskim korpusima. Šteta je samo što se sve te izjave ne prikazuju u udarnim terminima u svim središnjim informativnim emisijama. Dalo bi se tu štošta naučiti. I o pokretima i o frontama.

Što nam preostaje?

U takvim okolnostima prepunima nedosljednosti onih koji pozivaju na dosljednost, neprincipijelnosti onih koji prozivaju druge zbog neprincipijelnosti i trgovanja treba biti ustrajan u provedbi politike zbog koje su nam građani dali povjerenje. Pri tome važnu ulogu ima i kvalitetna suradnja parlamentarne većine, koja je vrlo čvrsta i stabilna i izgrađena na odnosima međusobnog povjerenja. A ti odnosi nisu izgrađeni na ispraznoj retorici i međusobnom tapšanju po ramenima, već na konkretnim temama i programima koji se provode i daju rezultate. Zahvaljujući takvim odnosima HDZ je, bez imalo zadržke, u zadnjih mjesec i pol dana sve oporbene inicijative stavio na stol i dao na njih jasne odgovore.

To se jednako odnosi na inicijativu izglasavanja nepovjerenja ministru, na dvije interpellacije, istražno povjerenstvo, inicijativu u vezi s radom Stožera itd. Oporba bi htjela prikazati HDZ kao strogo organiziranu masovnu stranku u kojoj programi ne znače ništa, u kojoj svjetonazor ne postoji i kojom negdje iza pozadine upravljaju neke interesne grupacije. Zato bi bilo dobro da malo zastanemo i upitamo se nije li, osim nedostižne im masovnosti, oporba zapravo istaknula sve attribute svog djelovanja.

Aktualno: HDZ

Ostanimo svjesni važnosti konzistentne provedbe državne politike

Krunoslav Katičić

Odvažno ususret svim izazovima!

Koristim se ovom prilikom kako bih u predsjednikovo i u svoje ime zahvalio svim našim članicama i članovima na njihovu angažmanu u proteklih godinu dana. Iza nas je godina koja je bila uspješna u pogledu ostvarivanja stranačke politike i ciljeva, ali teška zbog svih izazova koje je sa sobom donijela, posebno u okolnostima koje je izazvala pandemija COVID-19.

U političkom smislu, nakon prvog dijela unutarstranačkih izbora, novi je mandat započeo u srpnju pobjedom na parlamentarnim izborima te rujanskim izglasavanjem Zakona o obnovi Zagreba i dviju susjednih županija od razornog potresa s početka prošle godine. Kraj godine označio je još razorniji potres uz još veće ljudske žrtve na području u prvome redu Sisačko-moslavačke županije.

Nije bilo lako, ali u datim smo okolnostima pokazali zašto je HDZ stranka koja uživa najveće povjerenje hrvatskih građana i koji su razlozi za snaženje i jačanje države i njezinih institucija. Njihova je uloga u ovakvim situacijama nezamjenjiva, baš kao što će biti nezamjenjiva i u obnovi koja slijedi. S tim u svezi valja napomenuti da je na samome kraju prošle godine počeo teći i rok od 18 mjeseci tijekom kojih, za financiranje iz sredstava Europskog fonda solidarnosti, treba realizirati sve što je u obnovi od potresa za to razdoblje planirano i to je jedan od glavnih prioriteta i odgovornosti naše stranke i naše vlade u idućem razdoblju. Riječ je o 683 milijuna eura. Treba još spomenuti napore na očuvanju radnih mjesta, aktivnosti na uvođenju eura, Nacionalnu razvojnu strategiju i mnogo drugih aktivnosti koje su ostale u sjeni aktualne političke situacije prema su vrlo bitne za daljnji razvoj hrvatskog društva.

Ujedinjeni u osporavanju izbornog pobjednika

Od izbora u srpnju oporba se ponašala kao da se izbori nisu ni održali. Kao da se programi i kandidati nisu sučelili, a glasovi prebrojali. Pokazali su svojim djelovanjem ali i napadnom retorikom da se nikako ne mogu pomiriti s time da žive sa snimkom raspoloženja hrvatskih birača, koja je pokazala da HDZ uživa njihovo najveće povjerenje. No njihova agresivnost i strastvenost u kritiziranju svakoga poteza izbornog pobjednika i vlade koja je

iznjedrena na temelju potpore hrvatskih birača nije im donijela nikakav politički probitak. Naprotiv, nije uspjela čak niti prikriti ogromne sukobe taština unutar njihovih vlastitih redova. A upravo su one eksplodirale svega nekoliko mjeseci od izborne noći.

Razjedinjeni unutar vlastitih redova

Domovinski pokret je u fazi raspadanja. Optuživanje HDZ-a za takvo stanje unutar vlastitih redova, i to je ono što svi naši članovi moraju znati, samo su prazne izlike. Uostalom, mi smo pobijedili na izborima bez ijednog člana Škorina pokreta u svom stožeru, a Škoro ih je izgubio unatoč tomu što se silno trudio pokraj sebe imati viđenije članove naše stranke. Nikada nam nije bilo na kraj pameti miješati se u njihove unutarnje stvari. Upravo suprotno. Vodimo politiku i upravljamo državom konkretnim programom za kojega su i hrvatski građani procijenili da je u najboljem interesu Hrvatske. Škoro je, s druge strane, svjestan da politike i programa nema, čitavo vrijeme otvoreno prizivao ne samo birače nego i ljude unutar strukture HDZ-a da mu se priključe, tumačeći - bez ikakve osnove - da je on autentični HDZ-ovac.

Postavivši i javno deklarirajući svoj cilj: dobiti dovoljnu potporu za rušenje Andreja Plenkovića s mjesta predsjednika HDZ-a. To je trebala biti početna ali ključna faza u preuzimanju HDZ-a. Oko tog cilja okupljen je Domovinski pokret, koji nakon izgubljene predsjedničke utakmice i kumovanja u dovođenju Milanovića na mjesto predsjednika države, nije od njega odustao. U drugom koraku trebalo je natjerati našu stranku da se, bude li nakon izbora ovisila o njihovoj potpori, odrekne od nominiranja svoga predsjednika za čelno mjesto u hrvatskoj vladi („Tko će što biti, odlučit će birači, a ja ću se potruditi da Plenković ne bude više premijer“, Miroslav Škoro o Andreju Plenkoviću, 17. lipnja 2020.)

Suverenisti u pokušaju rušenja HDZ-ova suvereniteta

Postoji li grublje zadiranje u autonomiju neke političke stranke od poruke da će relativnom izbornom pobjedniku uskratiti potporu za samostalno odlučivanje o ovakvu pitanju? Istovremeno je u medijskom prostoru zajedno sa svojim suradnicima i trbuhozorcima izrekao čitav niz neistina, ali i jednu točnu konstataciju: „U nekim glavama još nije završila predizborna kampanja, ne ponašaju se kao političari koji trebaju preuzeti odgovornost za upravljanje državom, nego se i dalje bave podmetanjem, insinucijama i konstrukcijama koje nemaju nikakvo uporište“ (Miroslav Škoro, 10. srpnja 2020.).

Ta izjava je točna, ali je potpuno pogrešno adresirana. Pola godine nakon izbora potpuno je razvidno tko se tako ponaša, a za vlastite obrasce ponašanja pokušava optužiti druge.

Izgubljeni SDP

Socijaldemokratska partija Hrvatske ne može se pomiriti s činjenicom da je njihovo široko predizborno okupljanje protiv HDZ-a rezultiralo dvostrukim porazom. Ne samo da u svojoj širokoj koaliciji nisu uspjeli pobijediti na izborima nego ih je ta predizborna matematika dovela do toga da u sadašnjem sazivu Hrvatskoga sabora imaju tek 34 zastupnika (22 manje od HDZ-a). Iako su na izbore krenuli s konceptom širokog okupljanja, naši su oponenti u Socijaldemokratskoj partiji pokazali da im provedba tog koncepta unutar vlastite političke stranke nikako ne ide.

Danas se tek tješe da su nakon svega ipak „najjača oporbena stranka“. No slaba je to utjeha i nedostatna platforma za konsolidaciju nakon godina međusobnog podrivanja. SDP tresu mnogi, golim okom nevidljivi unutarpartijski obračuni koji su nekada bili karakteristični u jednopartijskim sustavima.

Povrh toga, otkako je stranka Možemo! odlučila ići svojim putem, usput se rješavajući balasta radikalne Radničke fronte, HSS postao praktički nevidljiv, a Glas unatoč silnim naporima utonuo u mrtvačku tišinu, bit će im teško napraviti reprizu dosadašnjih predizbornih okupljanja.

Tim više što je logika predizbornog okupljanja postizanje kakvog-takvog sinergijskog učinka, a njega nema kad se okupljate oko onoga što SDP na terenu trenutno može ponuditi. Problem kvadrature kruga koji će SDP morati riješiti u narednim mjesecima je u tome što sami nemaju dovoljno snage, a istovremeno su putem izgubili okupljajući potencijal.

Glavni su nam unutarstranački prioriteti protočnija komunikacija na svim razinama stranačkog djelovanja, žustrije i kompetentnije reagiranje, bolje predstavljanje svega što smo postigli te, naravno, daljnja modernizacija i osuvremenjivanje naše stranke.

Interesne koalicije

U međuvremenu je oporba, koja u posljednje vrijeme sve češće istupa sa zajedničkim inicijativama protiv HDZ-a, pokazala zavidnu razinu interesnog (njihovim rječnikom kazano trgovačkog) povezivanja koje je dovelo do mnogih, neupućenima iznenađujućih postizbornih kombinacija unutar njihovih redova.

Model je uvijek isti. Njega podjednako primjenjuju i priznaju i oni s lijeva i oni s desna. Jer kakva je razlika između izjave Kreše Beljaka o SDP-ovoj predizbornoj koaliciji: „Kad imate puno malih stranaka na kupu onda imate i puno apetita koje je teško zadovoljiti“ (Krešimir Beljak, 9. veljače 2020.) i Škorine postizborne ocjene: „Problem je nerazumijevanje činjenice da postoji deset izbornih jedinica i na svakoj 14 imena, imamo samo deset prvih i drugih mjesta, nismo u stanju zadovoljiti te silne apetite“ (Miroslav Škoro, nakon propalih pregovora s Petrovom, 17. svibnja 2020.)? Silni apetiti o kojima govore ovi istaknuti predstavnici današnje oporbe itekako odudaraju od uzvišene borbe za opće dobro i nacionalne interese koju ističu.

Premda je sva oporba kristalno jasno pokazala da se nikako ne može pomiriti s očitom činjenicom da je HDZ dobio daleko najveće povjerenje hrvatskih birača, svejedno i dalje ustrajava na agresivnom i promašenom kritizerstvu koje joj ne donosi nikakav politički dobitak.

Ti silni apetiti pojedinaca su takvi da im ne dopuštaju bilo kakvu identifikaciju sa strankom na čijoj listi su izabrani te su sposobni funkcionirati isključivo kao „nezavisni zastupnici“. Njihova moralna pozicija bi na taj način trebala biti iznad zastupnika bilo koje stranke, uključujući i HDZ-a, što je kontradikcija po sebi. Nemogućnost identifikacije s bilo kime osim sa samim sobom spada u fenomen koji nadilazi sferu isključivo političkog tumačenja.

Ciljevi HDZ-a

U tim okolnostima, braneći politiku desnoga centra i trpeći napade s oba pola političke scene, moramo politički raditi i politički komunicirati. Usklađenost djelovanja stranke,

vlade i naših saborskih zastupnika zasigurno je ojačala našu otpornost i koherentnost naše politike. Ta će nam koherentnost trebati u razdoblju koje je pred nama. Zato je važno održati postignutu razinu aktivnosti i homogenosti unutar našega kluba zastupnika, za koji oni s malo dužim parlamentarnim stažem kažu da je u usporedbi s brojnim proteklim mandatima jedan od najboljih. Također treba održavati i uspostavljenu razinu suradnje s našim koalicijskim partnerima, koja se pokazuje odličnom i sve snažnijom. Za razliku od očitog megalomanskog apetita oporbe, zbog čega se urušavaju ne samo njihove organizacije nego i međuljudski odnosi, HDZ je pokazao kako se u interesu Hrvatske i njezinih probitaka može surađivati. I kako se valja nositi sa suvremenim izazovima.

Unutarstranački prioriteti

Unutarstranački gledano, mi smo već održali konstituirajuće sjednice svih naših županijskih, gradskih i općinskih odbora. Ostaju nam još izbori za sve naše zajednice i opći sabor stranke. Najvažnija zadaća u 2021. godini će biti priprema i provođenje lokalnih izbora. Za njih ćemo se pripremati pojačanom suradnjom svih sastavnica naše stranke. To uključuje i naše zajednice i stručne odbore, i na nacionalnoj i na lokalnoj razini. Nova sistematizacija stranke omogućit će takvu razinu ekipiranja da ćemo praktički imati stalni izborni stožer koji će moći politički i operativno funkcionirati kao da su sutra izbori. Ulagat ćemo pojačano u digitalizaciju i informatizaciju stranke jer se to pokazalo itekako nužnim u okolnostima u kojima djelujemo.

Ne dopustimo da nam drugi određuju tempo

Moj cilj kao glavnog tajnika stranke je ostvariti protočniju komunikaciju sa svim članovima na svim razinama. Da bolje i žustrije reagiramo u svim političkim situacijama i da maksimalno iskoristimo potencijal koji nesumnjivo imamo. HDZ mora, kako god to poduzetno zvučalo, u svakome trenutku, a ne samo u vrijeme izbornih kampanja, djelovati žustro, odlučno i kompetentno u svim segmentima i u odnosu na sve probleme u hrvatskom društvu. Mi smo ti koji moraju određivati tempo, nametati teme koje su važne za Hrvatsku i nuditi najbolja rješenja. To hrvatski građani od nas očekuju. Zato su nam dali svoj glas. Također, ne manje važno, HDZ mora u provedbi tih rješenja pokazati potrebnu odlučnost i dosljednost ne obazirući se na dnevopolitičke eskapade pojedinih nedoraslih aktera naše političke scene.

Jačanje hrvatskih institucija

Poštivanje institucija hrvatske države, kako je to jednom već netko napisao, nije moralni ustupak i nijekanje političkih različitosti, nego patriotizam i uvjet za izbjegavanje političkog kaosa i nestabilnosti. To je bitno ne samo, kako bi to neki htjeli prikazati, za sadašnju političku vlast nego i za sve buduće vlasti i za ukupni napredak hrvatskog društva i realizaciju njegovih političkih i gospodarskih ciljeva. Problema i različitih mišljenja je uvijek bilo i bit će. Demokracija podrazumijeva upravo takvo stanje i takvu razinu slobode djelovanja, mišljenja i izražavanja. Baš zato i predstavlja onaj model uređenja društva koji donosi najbolje rezultate.

Za razliku od oporbe HDZ je već sada sasvim vjerodostojno pokazao kako se formira parlamentarna koalicija čiji je rad potvrđeno usmjeren dobrobiti Hrvatske i hrvatskog društva. Nasuprot megalomanskim apetitima oporbe, iza kojih prečesto stoje nezajažljive osobne ambicije, HDZ radi na pronalasku konstruktivnih rješenja.

Budimo oslonac opravdanim težnjama hrvatskih ljudi

Nacionalni ciljevi, potrebni iskoraci i ostvarivanje plemenitih nakana ne događaju se u laboratorijskim uvjetima. Toga su svjesni i hrvatski građani. No s tim se ne slažu promotori destruktivnog ponašanja i djelovanja koje mnogi unose u naš politički život smatrajući da je u politici sve dopušteno, kako je to nedavno priznao i sam predsjednik Domovinskog pokreta izjavivši: „Ovo je politička igra, ovo su politički izbori i u tim izborima je uobičajeno da se izgovara štošta“.

To ipak nije tako. Uistinu, u demokraciji je dopušteno da se izgovara štošta, ali ne radi se nipošto tek o nekoj banalnoj „političkoj igri“. Vođenje države i preuzimanje odgovornosti za boljitak hrvatskoga društva nije tek puka politička igra, a još manje poligon za zadovoljavanje prevelikih apetita nedovoljno kapaci-

tiranih i nedovoljno odgovornih političkih aktera. Kad se istupi iz čiste stranačke politike i kroči na scenu provođenja one državne, igre takve vrste nisu dopuštene.

Zavodljive fraze više ne mogu biti jedini alat političkog djelovanja, a napadno pretjerivanje način dolaska do simpatije birača. Jedan od principa politike je i njezina djelotvornost, koja daleko nadilazi sve pamfletističke i retoričke bravure te jeftini populistički aktivizam. Hrvatski narod s pravom očekuje puno snažniji oslonac od toga. A kad on kaže svoju riječ, onda je više nego deplasirano izjaviti, kako je to nedavno učinio jedan od zastupnika stranke suverenista: „Ja mogu s ove govornice, iz ovog najvišeg doma hrvatskog naroda konstatirati da smo mi stvarno lud narod“.

IZBORI U MOSTARU: Žalostan primjer manipulacije izbornim rezultatima

U nedjelju 20. prosinca održani su izbori u Mostaru. Prve informacije su bile dosta dobre: 21 – 22 tisuće glasova za Hrvatsku demokratsku zajednicu, plus jedan dio dodatnih glasova za hrvatske stranke.

Međutim, kao i obično, stvari su se počele komplicirati zbog odluka tamošnjeg središnjeg izbornog povjerenstva i metodologije brojenja. Hrvati su ponovno sudjelovali u izborima u kojima nad procesom brojenja glasova i njihovoj verifikaciji nisu imali potpunu kontrolu. Čitav izborni proces je apsolutno kontroliran iz Sarajeva. Komšić, koji je izabran bošnjačkim glasovima, stavio je svoje ljude u Centralno izbornom povjerenstvo.

Nakon zatvaranja biračkih mjesta to je izbornom povjerenstvu surađivalo s onima koji su doslovno otimali hrvatske glasove i manipulirali njihovim prebrojavanjem. Samo zahvaljujući neočekivano visokoj izlaznosti hrvatskih ljudi ta manipulacija, koja je uključivala i obustavu brojenja glasova, neizvješćivanje o rezultatima i sl., nije uspjela oduzeti HDZ-u poziciju relativnog pobjednika, ali je bitno utjecala na mandate u gradskoj skupštini.

Aktualno: HDZ

Uredništvo

Na samom kraju godine održana je još jedna u nizu sjednica najviših stranačkih tijela. U zadnjim danima 2020. zaokružili smo sve ono što je bitno.

Završetak godine u kojoj nije bilo vremena za predah

Pred sam Božić predali smo Europskoj komisiji naš prvi program oporavka i otpornosti, dovršili smo cijeli proces izrade naše nacionalne razvojne strategije, Ministarstvo regionalnog razvoja radi na partnerskom sporazumu za višegodišnji financijski okvir.

Upravo na dan održavanja 103. sjednice Predsjedništva i Nacionalnog vijeća te sjednice Kluba zastupnika (ponedjeljak, 21. prosinca 2020.) Europska agencija za lijekove odobrila je Pfeizerovo i BioNTechovo cjepivo. Prve doze već su došle u Hrvatsku (od 27., 28., i 29. prosinca dostupno je prvih devet tisuća doza). Vlada je u srijedu 23. prosinca usvojila plan cijepjenja i u skladu s njim učinila ove doze dostupnima svim županijama. Uz to, na sastancima u Trstu razgovaralo se o isključivom gospodarskom pojasu, koji je u međuvremenu proglasio Hrvatski sabor. Sve se odvijalo u suradnji s Italijom i Slovenijom, što je iznimno pozitivno te pokazuje na koji se način, uz temeljite pripreme i aktivnu suradnju, bez izazivanja novih prijevora i nesuglasica mogu rješavati problemi.

Definirati ključne kandidate za lokalne izbore

HDZ je zahvaljujući aktivnostima svojih članova, čije je djelovanje uvelike olakšano pozicijom umjerene i razvoju Hrvatske posvećene stranke desnog centra, zadržao primat na svim područjima političkoga djelovanja. Da bi tako bilo i ubuduće, potrebno je do početka veljače definirati kandidate za predstojeće lokalne izbore. To je ujedno i prva zadaća novoformiranih stranačkih tijela, da nakon konstituirajućih skupština koje su uglavnom već obavljene svoje aktivnosti usmjere prema tome. Priprema je to za lokalne izbore, jedine koje imamo iduće godine (nakon toga tri godine, do svibnja 2024. godine, nemamo niti jedne izbore na nacionalnoj razini).

Intenzivirati sve aktivnosti

To znači da stranka mora intenzivirati sve aktivnosti kako bi na te izbore izašla spremna, s

najboljim kandidatima i programima uz ambiciju da primat ostvaren na nacionalnoj razini potvrdi i u lokalnim sredinama. Mi u HDZ-u smo uvjereni da ćemo do vremena održavanja lokalnih izbora, uza sve mjere koje poduzimamo, biti u situaciji da s većim optimizmom možemo gledati u razdoblje koje je pred nama: i u pogledu ove pandemije i u pogledu izlaska iz krize koja je njome uvjetovana te razvoja i reformi koje smo najavili i za koje nam je ova kriza pokazala u kojem smjeru valja ići.

Stranka na lokalne izbore izlazi s ambicijom izborne pobjede u najvećem mogućem broju županija, gradova i općina, a to znači i veći broj župana, gradonačelnika i načelnika. Poseban fokus bit će na velikim gradovima gdje su i izazovi najveći. Nakon novog demokratskog legitimiteta koji sada imaju sva stranačka tijela koja sudjeluju u izborima imamo šansu za odličan rezultat koji ponajviše ovisi o nama samima.

Čvrsta i stabilna parlamentarna većina

Nasuprot onima koji su ne samo priželjkivali nego i djelovali u smjeru njezina razbijanja, parlamentarna većina koju imamo je vrlo čvrsta i stabilna. Ne samo da je nisu uspjeli ugroziti bjesomučnim prozivanjima koja graniče sa govorom mržnje (trgovačka, izdajnička, protuustavna, hrvatsko-srpska neprirodna i protunarodna koalicija) nego su i takvom svojom politikom počeli stagnirati i gubiti potporu. Kao posljedica toga, a dodatno potaknuti novim kalkulacijama pred lokalne izbore, pojedini su članovi oporbe pokrenuli obrnuti proces. Došlo je do pucanja pojedinih oporbenih saveza i kraha koncepta mahnitog popunjavanja izbornih lista „nezavisnim zastupnicima” i osvetama okupljenima isključivo radi rušenja HDZ-a.

Tko to ime Škore doziva?

Čini se kako više nitko ne može ni s kime. Najprije je Penava, koji je izabran za zastupnika na listi Miroslava Škore, predao zahtjev za osnivanje vlastite stranke a da to nitko u

Domovinskom pokretu Miroslava Škore nije znao pa se njezin predsjednik osramotio izjavama kako računa na Penavino članstvo u svojoj stranci – dva dana nakon što je Penava osnovao svoju (?), davši joj, koje li podudarnosti – svoje ime. „Kakvo je to došlo vrijeme i brat, brata vara”, vjerojatno je pomislio predsjednik pokreta, kojem stranka postaje sve uža i siromašnija – i ljudima i idejama i politikama. U Domovinskom „pokretu” sve se odvija u skladu s tekstovima Škorinih pjesama. Još se nisu oporavili ni od prethodnoga šoka s donedavnim HDZ-ovim gradonačelnikom Penavom, a svoje napuštanje pokreta najavilo je još dvoje zastupnika: donedavni predsjednik kluba Vrkljan i Vidović Krišto. „Na sve strane dižu glave ptice rugalice, sve je manje sretnih dana sloge i pravice”, rekao bi Škoro.

I dok je prema jednima (Vrkljan i Vidović Krišto) sve manje pravice, a prema drugima sve manje sloge (Škoro i oni koji su još uz stranku koja nosi njegovo ime), ništa manje veselo nije ni među novom i najnovijom ljevicom, u kojoj se počela provoditi politika distanciranja od ekstremne Radničke fronte. Ovaj facelifting stranke Možemo! naročito brine SDP, kojem izbori u stranci i novo vodstvo nisu donijeli ni promil napretka u popularnosti među biračima, a vremena do izbora je sve manje. Što se događa među ostalim patuljastim strankama (Pametno, Centar...), koje su patentirale mogućnost istovremenog članstva u više stranaka, zahtijevalo bi prostor koji bi bio nerazmjern važnosti tih procesa.

Zajedništvo razjedinjenih

Sve u svemu, hrvatski birači mogu biti zadovoljni što su svojim odabirom na prošlim parlamentarnim izborima onemogućili dolazak ovih političkih aktera na vlast i time izbjegli mogućnost da njihova sudbina ovisi o očito nedoraslim i nedomišljenim političkim projektima. U takvim su se uvjetima ti politički akteri, da se ne bi izgubili u sve izraženijoj političkoj potkapacitiranosti, povezali u zajedničkim inicijativama koje vode protiv HDZ-a kao ključne točke hrvatske vlade.

Tako se u Hrvatskom saboru raznoraznim interpelacijama, zahtjevima za opozivima ministara, istražnim povjerenstvima i slično nastoji stvoriti svojevrsno zajedništvo razjedinjenih i unutar sebe duboko podijeljenih oporbenih političkih stranaka. Te inicijative HDZ redovito stavlja na dnevni red i otklanja ih s lakoćom, argumentima i postignutim stupnjem zajedništva i povjerenja.

Stabilni odnosi u parlamentarnoj većini

Tako se usred buke od parola i predanosti višim ciljevima savezništvo među protivnicima HDZ-a, sklepano prije parlamentarnih izbora upravo radi rušenja HDZ-a, počelo rušiti kao kula od karata. S druge strane, u vladajućoj koaliciji nema većih problema. Suradnja, jer se temelji na međusobnom povjerenju, teče neometano i unosi potrebnu stabilnost u vremenima koja su puna izazova. „Kompaktnih 76” bez ikakvih problema provode državnu politiku i osigurava bokove naporima Vlade da Hrvatska što prije i uz što manje žrtava (i ljudskih i materijalnih) ponovno krene s trendovima koji su naprasno prekinuti još uvijek aktualnom pandemijom i nizom razornih potresa.

Krajem godine donijeli smo Izmjene i dopune godišnjeg programa rada (s financijskim planom) za 2020. godinu, tzv. rebalans. Do njega je došlo jer smo imali niz aktivnosti za koje nismo mogli precizno predvidjeti sredstva, ali je važno napomenuti da smo tijekom prošle godine nastavili ostvarivati višak prihoda u odnosu na rashode, odnosno ponašati se odgovorno u odnosu na sve troškove koje imamo u svim aspektima našeg funkcioniranja. Usvojen je i prijedlog godišnjeg plana rada za 2021. godinu, s pratećim financijskim planom, koji je napravljen na temelju financijskih planova županijskih organizacija i naših zajednica i konsolidiran na razini cijele stranke. Stranka posluje stabilno, nema kreditnih obveza, obveze prema dobavljačima podmiruju se redovito i na vrijeme.

Nezamjenjiva snaga države

Protiv zlonamjernih pokušaja zavade naroda i njegove države.

Uredništvo

Tema sjednice najviših stranačkih tijela (Predsjedništva i Nacionalnog vijeća) održane na samom kraju 2020. bila je aktualna situacija oko još jednog katastrofalnog potresa, jednog od najrazornijih u povijesti, koji je ovoga puta pogodio Sisačko-moslavačku županiju, ali i dijelove Zagrebačke županije.

Novi razorni potres zahtijeva žurnu intervenciju

Potresi koji su ponovno zadesili Hrvatsku u ponedjeljak i utorak (28. i 29. prosinca 2020.), čija je posljedica da centar Petrinje gotovo da više i ne postoji, da je Glina jako nastradala, Sisak također, a velike štete pretrpjeli su i ostali dijelovi potresom pogođenih područja, obilježili su sam kraj i inače vrlo turbulentne godine prepune kriza i izazova. Ovoga puta imali smo i više ljudskih žrtava. Velik broj zgrada trebat će biti u potpunosti srušeni, a posljedice naknadnih potresa još uvijek nije moguće predvidjeti. Stožer civilne zaštite odmah je ukinuo odluku o propusnicama za putovanja između županija kako bi omogućio kretanje ljudi i njihovo sklanjanje na sigurnija područja, istodobno upozoravajući ljude da ne podcijene činjenicu da smo još uvijek traje epidemija i da je nužno voditi o tome računa, posebice s obzirom na činjenicu da se dio ljudi nalazi u privremenim kolektivnim smještajima.

Policija je stalno na terenu i uspostavila je potpunu kontrolu nad čitavim područjem, osigurala dolazak ljudi i opreme te prohodnost prometnica, usmjerava ljude i materijalna sredstva, sprečava blokade i održava zavidnu razinu sigurnosti. Ima dosta lažnih vijesti koje stvaraju atmosferu bezvlašća i krađe, no takve vijesti nisu potkrijepljene nikakvim konkretnim prijavama. Koji je onda njihov smisao? Izgleda da je cilj prikazati kako država ne postoji i da je nema nigdje premda su institucije države ključne u svemu što se od potresa radi na otklanjanju njegovih posljedica.

Maksimalan angažman

Angažman HDZ-a, Vlade i svih državnih institucija, od Ministarstva unutarnjih poslova i vojske do diplomacije, od prvoga je trenutka bio maksimalan. U ovim složenim okolnostima pokazalo se da sustav postoji i da je dobro postavljen. U prvim trenucima nakon potresa

Vlada je odmah reagirala sa sto milijuna kuna pomoći, koja je promptno raspodijeljena jedinicama lokalne samouprave kako bi one mogle osigurati ljudima dobavu materijala za hitnu sanaciju. Crveni križ, vojska, Hrvatska gorska služba spašavanja, civilna zaštita, vatrogasci promptno su reagirali, Europska unija iskazala je svoju solidarnost, a aktivirao se i čitav niz pojedinaca i skupina koji su odmah priskočili u pomoć unesrećenima pokazujući visok stupanj empatije i zajedništva.

Lažne vijesti i politikantstvo

Iako je reakcija države, s obzirom na sve što nam se događalo u protekloj godini, bila je vrlo brza i organizirana, unatoč ogromnu naporu koji je učinjen inzistiranje na tezi o nefunkcioniranju države, koju potiče oporba i koja se onda provlači kroz medije je iznenađujuća. Stvara se komunikacijski kaos. Ne postoji više granica između obronamjernog upućivanja na eventualne probleme i nedostatke i stvaranja neke opće slike radi odvratanja ljudi od podupiranja sustava koji je na prvoj crti saniranja posljedica.

Od prvoga trenutka društvenim su se mrežama počele širiti glasine da na terenu nema ničega, da pomoć ne dolazi, što jednostavno ne odgovara istini. U takvim je uvjetima važno ispravno kanalizirati želju hrvatskih ljudi da i osobno pomognu u svladavanju ove teške situacije. Istovremeno treba konsolidirati sve podatke kako bi se stvorila cjelovita i realna slika ukupne situacije, nasuprot očitim pokušajima da se razdvoji državu od naroda u trenucima njihove najveće sinergije.

Realan život i stvarni junaci

Sve pojedinačne inicijative koje do njega dolaze, a bilo ih je tisuće, HDZ usmjerava prema za to nadležnim državnim tijelima i institucijama, odnosno onim njihovim operativnim snagama koje su od prvoga trenutka na terenu. Prioritet je zbrinuti sve one koji više ne mogu biti u svojim kućama i stanovima, zbog čega su organizirana prihvatilišta, pučke kuhinje i drugi potrebni. Također je važno osigurati i privremeni smještaj za sve one koji ne žele napuštati svoja ognjišta, zbog čega je potreba za stambenim kontejnerima i kamp-kućicama u prvim danima nakon potre-

sa bila iznimno velika. Jednako tako prioritet je bio i osposobiti komunikacije, ceste, ukloniti građevinske materijale i odrone sa prometnica...

Operativne snage civilne zaštite bile su maksimalno angažirane. HGSS s gotovo dvije stotine svojih članova obišao je neposredno nakon potresa više od četrdeset zaseoka, dijelio vodu, hranu, lijekove, odradio stotine intervencija, obišao stotine lokacija te i dalje kontinuirano rade na opskrbi ljudi sa svime što im je potrebno. Posebna briga se vodi o onim najugroženijima. Korisnici dvaju domova za starije i nemoćne su premješteni u Zagreb i Topusko, mobilni timovi socijalne skrbi ojačani su dodatnim djelatnicima, osigurana je isplata hitnih jednokratnih pomoći, a preko HZZ-a je osigurano zapošljavanje pet stotina ljudi na javnim radovima koji će biti na raspolaganju svim gradovima i općinama u Sisačko-moslavačkoj županiji.

Puno odrađenog posla

Odrađeno je mapiranje pogođenog područja uz pomoć dronova. Vatrogasci su od prvoga dana maksimalno angažirani na uklanjanju dimnjaka, saniranju opasnih objekata i krovništa, obavljajući stotine intervencija svakodneвно. Crveni križ, koji se suprotno zdravom razumu našao na snažnom udaru brojnih pojedinaca željnih medijske pozornosti, uložio je goleme napore u pribavljanju i distribuciji humanitarne pomoći. Izvršena je i evakuacija iz najpogođenijih sela u vojarnu „Predrag Matanović“, ozlijeđenih i bolesnih u bolnicu u Popovači. Uspostavljeni su komunikacijski kanali s centrima 112, koji obrađuju pozive Županijskoga centra Sisak zato što on u prvim trenucima nije imao dovoljne kapacitete za zaprimanje svih zahtjeva za pomoć i zbrinjavanje ljudi, opskrbu vodom, hranom, dekama... Redovito se održavaju sastanci sa županijskim i gradskim stožerima.

Međunarodna pomoć

Što se međunarodne pomoći tiče, nikada nitko nije brže zatražio aktivaciju mehanizma europske pomoći, a nikada nije bila brža ni reakcija na takav zahtjev. Time se jasno šalje poruka da Hrvatska u ovim teškim trenucima nije sama. I tu se pokazuje važnost našega članstva u Europskoj uniji. Neposredno nakon

potresa u Hrvatskoj je bio povjerenik Europske komisije, a paralelno s njegovim dolaskom već je počela stizati i prva međunarodna pomoć, od susjedne Slovenije, Grčke, Italije, Mađarske, Austrije, Slovačke, Češke do većine ostalih država Europske unije. Golim je okom vidljiva sveobuhvatna aktivnost i snažna, osmišljena reakcija na ovu izazovnu situaciju u kojoj treba voditi računa i o obnovi stambenoga fonda i o obnovi gospodarstva.

U potrazi za medijskom pažnjom

Ne samo Vlada i sva njezina ministarstva nego i gotovo sve županije, gradovi i općine reagirale su donacijama, i novčanim i ostalim materijalnim, u skladu s potrebama pogođenog stanovništva. U prvim je trenucima bilo i određenih zastoja u usmjeravanju sve te pomoći, što je razumljivo, ali vrlo su brzo svi ti kanali učinjeni protočnima i efikasnim i nitko nije bio zapostavljen ni zaboravljen. Važno je tu volju i iskazanu solidarnost ispravno usmjeriti i rasporediti i za budućnost i za potrebe koje će na pogođenom području postojati i nakon prvog šoka i prvih emotivnih reakcija.

Unatoč početnom šoku i nevjerici ljudi su vrlo brzo osjetili funkcioniranje svih mehanizama države u prevladavanju teških posljedica ove iznenađujuće i velike nesreće koja je u jednom trenutku prekinula normalno odvijanje života, uzrokovala žrtve, štetu i gubitak imovine u nezapamćenim okvirima kao i štetu na infrastrukturi u obimu koji nažalost prelazi normalnu sposobnost lokalne zajednice da je sama otkloni bez pomoći.

Priprema za obnovu

Pripreme za početak obnove već su počele iako se tlo još uvijek trese, a tu je i problem dodatne štete u Zagrebu i nekim drugim mjestima izvan Sisačko-moslavačke županije. Situacija nalaže da se proširi opseg postojećeg zakona kojim se obnavljaju Grad Zagreb i susjedne županije i na ova područja. HDZ je kao stranka izravno uplatila milijun kuna za obnovu od potresa, a tomu su se svojim uplatama pridružili svi članovi Vlade i saborski zastupnici.

Intervju:

Mislav Herman

Spremni smo preuzeti odgovornost za grad Zagreb.

Foto: Goran Stanzl / PIXSELL

Novoizabrani predsjednik zagrebačkog HDZ-a preuzeo je dužnost predsjednika Gradske skupštine Grada Zagreba pred sam kraj njezina mandata zamijenivši na tom mjestu Dragu Prgometa. Dužnost je preuzeo u vrlo složenim okolnostima u kojima se nalazi hrvatska metropola, nakon razornoga potresa u Zagrebu i u jeku pandemije bolesti COVID-19. Razgovarali smo o njegovim ambicijama.

Intervjuirao: Gordan Hanžek

Razgovaramo s Vama gotovo u predizborno vrijeme. Do lokalnih izbora je još manje od šest mjeseci. Oporbene stranke već naveliko raspravljaju o koalicijama, mnoge postojeće se zbog toga i raspadaju. Brojni pojedinci već mjesecima ističu svoje autokandidature... Kakav je stav HDZ-a? Izlazili li on na te izbore samostalno?

Na samome početku bit ću sasvim jasan, zagrebački HDZ na izbore u svibnju iduće godine izlazi samostalno sa svojim kandidatom za gradonačelnika Grada Zagreba i sa svojom listom prepoznatih i dokazanih kandidata za Gradsku skupštinu. Izborni rezultati u proteklome razdoblju, kad smo uz vodstvo Andreja Plenkovića pobijedili na parlamentarnim izborima u svim četirima „zagrebačkim“ izbornim jedinicama, pokazuju nam kako građani Zagreba prepoznaju i pozitivno ocjenjuju sve ono što stranka u glavnome gradu čini kao i da je HDZ u glavnome gradu, kad smo jedinstveni i složni, pobjednička stranka. Velika zagrebačka pobjeda donijela nam je odlučujuću prednost te smo već tjedan dana nakon izbora pokazali kako imamo stabilnu parlamentarnu većinu koja nam je omogućila formiranje vlade. Podsjetit ću vas kako smo u četirima zagrebačkim izbornim jedinicama osvojili 23 mandata, a u 1. izbornoj jedinici, koja obuhvaća i centar Zagreba, više od 28 % glasova. Na izbore za gradonačelnika i skupštinu primijenit ćemo sličan model, što će zahtijevati određene promjene i u načinu vođenja i u prezentaciji naše politike.

O kakvim se promjenama radi?

U Zagrebu HDZ djeluje više od trideset godina i sasvim je sigurno da se u razvoju naših politika imamo na što osloniti. Nastavak unutarstranačkog izbornog procesa, koji je zbog epidemioloških razloga prekinut u ožujku ove godine, bio je iznimno važan i zbog unutarstranačke demokracije i zbog potrebnog izbornog legitimiteta svih nas koji smo izabrani.

Konsolidiranje Gradske organizacije HDZ-a Grada Zagreba predstavlja prvi korak u osnaživanju povjerenja građana u našu stranku, koja će kvalitetnim programom i s dokazanim

Pred građane grada Zagreba izlazimo s porukama transparentnosti u politici, projektima od općeg interesa i jasne odgovornosti za njihovu realizaciju.

kandidatima ponovno preuzeti odgovornost za vođenje Zagreba. Uvjeren sam kako u idućih pet mjeseci to možemo zajedno ostvariti kako bismo uz provedbu brojnih infrastrukturnih i razvojnih projekata te korištenje europskih fondova osigurali okvir za bolji i prosperitetniji Zagreb. U periodu koji je iza nas smatram kako smo postali previše zatvoreni unutar vlastitih struktura, što se često događalo na štetu nositelja naše politike i ideja. Neki su pojedinci vodili „bunker-politiku“ nedovoljno se posvećujući Zagrebu kao cjelini i slabo doprinoseći općem uspjehu svih stranačkih kandidata na izborima. To moramo mijenjati.

„Bunker-politika“ je zanimljiv termin. Biste li nam to malo pojasnili?

Pa to uistinu nije teško objasniti. Ta se politika zrcalila na dvjema razinama. Prije svega u našim dosadašnjim kandidatima za gradonačelnika kao i u izboru gradskih zastupnika te vijećnika gradskih četvrti i mjesnih odbora. Ona je bila u neravnoteži koja nas je na prošlim izborima koštala barem pet zastupničkih mjesta u Gradskoj skupštini i eventualnog ulaska u drugi krug za izbor čelnog čovjeka Grada. Zbog toga na lokalnim izborima koji slijede očekujemo od stranačkih organizacija svih razina jednako pridonošenje svakom od naših izbornih ciljeva.

Koja je druga razina te politike?

Nedovoljno otvaranje prema građanima.

Naravno, ne samo u vrijeme izbora nego svakoga dana u godini.

Tko su Vam saveznici u mijenjanju takve politike?

Svi članovi stranke, njih preko 18 000 u Gradu Zagrebu, koji nestrpljivo očekuju promjene usmjerene na jačanje našeg identiteta kao središnje i stožerne hrvatske stranke. Ta se naša pozicija u Zagrebu zbog složenosti odnosa u Gradskoj skupštini te odnosa između Gradske skupštine i gradskih izvršnih tijela počela gubiti. Predstaviti ćemo svoj program za Zagreb i kandidirati najbolje i najsposobnije predstavnike koji mogu jamčiti njegovu provedbu i jednom za svagda prekinuti priču o „alibi-kandidatima“.

Priča o „alibi-kandidatima“ i danas se spominje u mnogim medijima...

Ako su na tu priču nasjeli neki naši članovi, onda nije čudo da su u nju povjerovali i brojni građani.

Koje su prema Vašem mišljenju posljedice takve percepcije?

Pa one su i više nego očite. Već nekoliko izbornih ciklusa na lokalnim izborima, a to je ključna odgovornost zagrebačke organizacije, ne postižemo rezultate koji odgovaraju našoj stvarnoj snazi. Broj glasova koji dobivamo daleko je manji u Zagrebu od onog kojeg postižemo na parlamentarnim izborima. Osim toga, često u izborne utrke ulazimo prekasno, a kad konačno u njih naposljetku uđemo, do izražaja dolaze ne samo mnogi suprotstavljene interesi nego i svi operativni nedostaci koji su našu zagrebačku organizaciju znali dovoditi do ruba nefunktionalnosti. Zagrebačkom HDZ-u izbori u Gradu Zagrebu više ne trebaju biti bauk, kompleks manje vrijednosti mora jednom postati stvar prošlosti.

I to ćete promijeniti? Nije li to, s obzirom na vrijeme koje imate, malo preambiciozno?

U našem je članstvu sazrela svijest kako uz ostvarivanje potrebne razine zajedništva možemo preuzeti ključnu ulogu i odgovornost u interesu svoga grada. Više se sigurno neće dogoditi da se naši članovi pojavljuju na

Pozvat ćemo Zagrepčane da zajedno s nama zasuču rukave kako bismo preporodili naš grad.

konkurentskim izbornim listama. Podsjetit ću vas kako na prošlim lokalnim izborima nije bilo liste u gradu Zagrebu na kojoj se nije pojavio neki član HDZ-a.

Čak i na listi SDP-a?

I SDP-a, stranke MB365...

Što je s prigovorom da je zagrebački HDZ talac odnosa na nacionalnoj razini?

To je još jedan alibi. Naravno kako je u općem interesu partnerski i usklađen odnos između vlade, središnje države i glavnoga grada. Zanimljiva je interpretacija po kojoj je taj politički logičan imperativ donosio probitak jednoj, a gubitak drugoj strani.

Pa ipak, u ovu utakmicu HDZ u Zagrebu ulazi kao dio sadašnje vladajuće većine, a oko načina upravljanja gradom puno je prigovora, posebice kad se radi o velikim projektima koje stalno prati sjena sumnji na netransparentnost i preveliko trošenje proračunskih sredstava.

U protekle tri i pol godine Stranci rada i solidarnosti gradonačelnika Bandića bili smo korektan programski partner. Znali smo kako je Gradu Zagrebu, baš kao i Hrvatskoj, bila potrebna politička stabilnost. Držali smo se toga. Jednako tako, kad smo ocijenili kako pojedine odluke nikako nisu u interesu naših sugrađana, a podsjetit ću vas na Generalni urbanistički plan, odlagalište građevinskog otpada u Podsusedu, kompostanu u Brezovici, ali i strategiju demografskog razvoja, jasno smo im uskratili našu potporu. Nakon tog iskustva, sada pred kraj mandata, posebice nakon svih izazova koji su se u međuvremenu pojavili, od kojih su dva najveća razoran potres i kriza uzrokovana pandemijom, mogu reći kako nismo napravili pogrešan odabir. Istini za volju, manji je problem što smo u interesu političke stabilnosti morali tu i tamo progutati neke, kako bi to Tuđman rekao, „žabe krastache“. Veći je problem u tome što smo dopuštali da našu politiku prečesto tumači oporba, a sa svoje strane smo ulagali premalo energije kako bismo to učinili sami.

Ali ste svjesni i da je taj princip podijeljene odgovornosti djelovao dosta nagrizujuće na identitet HDZ-a koji spominjete?

S time se djelomično slažem. Svjestan sam kako smo zbog poistovjećivanja HDZ-a s nekim dvojbene postupanjima u realizaciji pojedinih projekata ponekad trpjeli neopravdanu političku štetu. Naime, prema Statutu Grada Zagreba, zastupnici u Gradskoj skupštini nisu odgovorni za izvršenje proračuna, odnosno pojedinih projekata. Kao zoran primjer navodim sljemensku žičaru, koja je amandman zagrebačkog HDZ-a, ali mi kao zastupnici nismo odgovorni za njegovo izvršenje. I zato ćemo pred građane izaći s pozivom da nam daju potporu kako bi se u budućoj strukturi Gradske skupštine, ali i preko gradonačelnika, mogao ispuniti njihov temeljni zahtjev.

A to je?

Jasan program, transparentna politika, projekti od općeg interesa i jasna odgovornost za njihovu realizaciju.

Ljevica s jedne strane najavljuje zajednički izlazak na izbore, SDP ipak nije siguran bi li na njih izašao samostalno. Kako gledate na te konkurente?

SDP je o sebi puno rekao proteklih mjeseci. Njihovi zastupnici u Saboru objavljivali su tvrdnje kako „već dugo vremena gledaju, promatraju, slušaju i vide da SDP ima strahovitih problema u organizaciji i u odnosu prema građanima“ i kako SDP „ni u jednom pogledu ne nudi jasne i prepoznatljive politike“. Govorili su o kljentizmu i uhljebništvu u svojim redovima, krizi kadrova i politika, otuđenosti od članstva... Njihov novi predsjednik u srpnju je izjavio kako će, budu li i dalje tjerani po svome i ne budu li slušali što im birači poručuju, sami trasirati svoj put u novi poraz. Prema svemu što vidim, oni su čvrsto na tom putu.

Bili ste u vodstvu zagrebačke organizacije i Gradske skupštine i u proteklome mandatu. Smatrate li da ste učinili dovoljno?

Smatram da smo u protekle tri godine, ne samo svojim djelovanjem u Gradskoj skupštini nego i djelovanjem hrvatske vlade – dakle tamo gdje HDZ ima izravnu izvršnu vlast i utjecaj – svaki svoj potez radili u interesu građana grada Zagreba. Napravili smo sve što smo tada mogli kako bi naši građani živjeli bolje i sigurnije.

Na što konkretno mislite?

Pandemija koronavirusa uzrokovala je najveću krizu od Domovinskoga rata. Uz pandemiju pogodili su nas i razorni potresi, koji će ostati u pamćenju svih Zagrepčanki i Zagrepčana. U takvoj situaciji učinjeno je sve kako bismo prebrodili ovo teško razdoblje. Upravo u tom smjeru išle su mjere Vlade RH za očuvanje radnih mjesta, a koje uključuju potporu od 4.000 kuna po radniku kao i pokrivanje dijela ili svih fiksnih troškova tijekom obustave rada sektora koji su sada zatvoreni i imaju pad prihoda veći od 60 %. Vlada RH u suradnji s agencijom HAMAG BICRO pripremila je i novi paket tzv. covid-kredita u iznosu od 1,3 milijarde kuna. Od početka pandemije za mjere potpore gospodarstvu isplaćeno je 7,4 milijarda kuna te je očuvano 630.000 radnih mjesta, a mjere su obuhvatile 107.000 poduzeća. To ističem zato što je najveći broj radnika i poduzeća upravo u Gradu Zagrebu.

Zagrebački HDZ ima puno kvalitetnih i stručnih ljudi, a sada ćemo sav taj potencijal usmjeriti u korist našeg grada.

Sad ste i predsjednik zagrebačke organizacije. Je li to prevelika odgovornost?

Zagrebački HDZ ima jako puno kvalitetnih ljudi, mnogi od njih su angažirani na nacionalnoj razini, a postoji i puno do sada prilično nevidljivih i nedovoljno iskorištenih članova na nižim razinama. U razdoblju koje je pred nama pozvat ću ih sve da nam se aktivno pridruže u ostvarivanju naših političkih ciljeva.

Mislite li da ćete za to imati vremena?

Hoćemo.

Valjda će i biti tako jer grad, s obzirom na sve nagomilane probleme koji su dodatno multiplicirani općom krizom i već spomenutim razornim potresom, i nije baš u zavidnoj situaciji.

Suradnja između izvršne komponente i Gradske skupštine kao predstavničkoga tijela

Završilo je vrijeme kada je našu politiku tumačila oporba svih boja!

bit će ključna, ne samo za rješavanje svih postojećih problema nego i za budućnost grada i svih njegovih stanovnika. Tako je bilo i do sada, tako će biti i ubuduće. HDZ želi izaći iz situacije političke odgovornosti bez stvarnih alata za izvršnu provedbu svog programa.

Ako u tome uspijete, što ćete napraviti?

Poboljšat ćemo život građana, bez obzira žive li u centru ili na periferiji. Izrađujemo program za svaki dio grada, koji će biti na tragu potreba naših sugrađana i koji će stručno verificirati ljudi koji te potrebe prepoznaju i znaju ponuditi najbolje načine za njihovo zadovoljenje. Nema demagogije, nema populizma i nema lažnih obećanja. Puno je toga što treba izgraditi, ali nije ništa manje i onoga što treba kvalitetno održavati i čuvati. Ljubav Zagrepčana prema njihovu gradu je ogromna. Pozvat ćemo ih da zajedno s nama zasuču rukave kako bismo preporodili naš grad.

Kako gledate na činjenicu da je Zagreb središte i sjedište većine državnih službi i institucija pa tako na neki način i mjesto velike koncentracije javnih službi i ljudi koji rade u javnom sektoru. Je li to jedan od razloga što se hrvatska vlada blagonaklono odnosi prema njihovim problemima, čak i u vrijeme najveće krize, dok privatni sektor nema takvu, uvjetno rečeno sigurnu poziciju?

Ne možemo samo zbog dviju agresivnosti – s jedne strane oporbe, s druge ponekih sindikalnih čelnika – zanemariti činjenicu kako većina naših javnih djelatnika radi važan posao uz ne baš velike plaće. No slažem se kako Hrvatska težište svoje politike treba usmjeriti na razvoj privatnog poduzetništva i stvaranje što boljeg okruženja za njegovo jačanje. Takva politika je ključna. S potporama privatnom sektoru smo krenuli na početku ove krize i nastaviti ćemo s tom politikom.

Hoće li to biti dovoljno?

Mi se sada, baš kao i čitav svijet, borimo za održavanje materije koja će nam omogućiti da u vremenu nakon krize možemo imati osnovu na kojoj će se to moći dogoditi što prije.

Kako to mislite?

Potpuno je jasno kako su krizom prekinuti brojni pozitivni trendovi koje smo ostvarili u proteklom mandatu naše vlade. Najviše su toga svjesni naši poduzetnici i obrtnici. Kako bi oni bili uspješni, potrebno im je predvidivo i stabilno okruženje. Potreban nam je nastavak poreznih rasterećenja i poboljšanje i olakšavanje uvjeta njihova rada. Tko na političkoj sceni to može postići? Jedino HDZ.

Što to znači? Da cilj opravdava sredstvo i da ideologija nije presudna?

Identitetska i vrijednosna pitanja važna su za svakog pojedinca i svaku stranku. HDZ se sasvim sigurno neće nikada odreći svog svjetonazora. Ali govorimo li o općem društvenom napretku i nužnosti stvaranja novih vrijednosti kako bi društvo u uvjetima sve veće konkurentnosti prosperiralo, ta su pitanja manje važna. Što nekom poduzetniku znači stranačka pripadnost pri zapošljavanju ili sklapanju nekog posla? Ništa!

Ali slobodno tržište često ima mnoge žrtve u socijalnom aspektu.

Pa bi ga valjda trebalo ukinuti ili spriječiti njegov razvoj? To je platforma Radničke fronte i sličnih lijevih stranaka koje istupaju s programom samoupravnog socijalizma i koji građanima poručuju kako će „industriju i ekonomiju zaštititi od tržišta i Europe“ državnim intervencionizmom i stvaranjem nekih novih OUR-a i SOUR-a. Ponovnom uspostavom „društvenog vlasništva nad sredstvima za proizvodnju“.

Kako to ocjenjujete?

Radi se o najobičnijem bijegu od stvarnosti i zazivanju propalih koncepata iz prošlih vremena. Da bi hrvatsko društvo napredovalo, a to se jednako odnosi i na Grad Zagreb, potrebno je povećati konkurentnost i produktivnost na svim razinama. Pritom ne isključujem javne službe. Naprotiv, mislim kako upravo u tom dijelu postoji velik prostor za napredak. Sve je to pitanje vodstva.

Znači li to da će HDZ, pobijedi li na izborima, smanjivati prema mnogim mišljenjima preglomazan gradski aparat?

Sigurno nećemo dopustiti da građani plaćaju išta što se neće pokazati kao korisno, potrebno i efikasno u servisiranju njihovih potreba.

Pa ipak, Grad nije privatno poduzeće?

Naravno da nije i dužnost je svih političkih aktera u gradskoj upravi zadovoljiti brojne socijalne potrebe naših građana, raditi na obnovi i izgradnji infrastrukture, ulagati u kulturu i obrazovanje, zdravstvenu zaštitu pa i stambeno zbrinjavanje, poglavito mladih obitelji. Ali ne može se zbog toga zanemariti načelo učinkovitosti u brojnim gradskim institucijama i poduzećima. Zbog budućnosti Hrvatske mi ne želimo da se nečija nesposobnost, neznanje i neangažiranost pokriva novcem građana.

Trenutno vlada uvjerenje kako je javni pa i gradski sustav zarobljen klijentističkim načinom upravljanja.

Dovoljno smo politički iskusni. Shvaćamo kako imamo rijetku priliku promijeniti mnoge stvari kako bi Zagreb ponovno igrao ulogu ključnog zamašnjaka u razvoju Hrvatske. Konceptija koja promovira ponašanje koje tomu ne ide u prilog ili na to nije dovoljno fokusirana, sigurno neće dobiti potporu na izborima. HDZ će u Gradu Zagrebu, pobijedi li na predstojećim lokalnim izborima, napraviti tu ključnu promjenu.

Znači zbijanje redova i odlučan boj?

Prije bih rekao otvaranje prilika, širenje redova, pomno odabiranje prioriteta i ustrajan rad na rješavanju onih pitanja o kojima ne ovise samo naši sugrađani nego i smjer u kojem će Hrvatska ići u budućnost. I da, u tome smo više nego odlučni i to ćemo i pokazati!

Kad je ovaj razgovor već bio završen, Zagreb je opet pogodio snažan potres. Još razorniji Petrinju, Glinu... Stvarno bi trebale prestati ove razne nepogode. Vaš komentar?

I u ime Gradske skupštine, i u ime zagrebačke organizacije HDZ-a izražavam suosjećanje obiteljima žrtava. Također, već smo na ugrožena područja poslali svakovrsnu pomoć, od najnužnijih potrepština i stručnih radnika pa do novca. Što se tiče Zagreba, i posljedice najnovijeg potresa biti će na vrijeme sanirane kroz već postojeći okvir obnove.

Nacionalna sigurnost:

Hrvatska autoimuna bolest

Autoimune bolesti su skupina bolesti koje određuje važna zajednička osobina – pretjerana i nekontrolirana aktivnost imunološkog sustava protiv tvari, organizama i tkiva normalno prisutnih u tijelu te on onda napada organe vlastitog organizma.

Organizam, laičkim rječnikom govoreći, počinje napadati sam sebe, a posljedice znaju biti iznimno teške. Uzroci nastanka autoimunih bolesti još se uvijek ne znaju.

Uredništvo

Nesreće, a posebno one velikih razmjera poput prirodnih nepogoda, ratova ili epidemija iz ljudi izvlače ono najbolje: pomaganje postaje norma, a ne iznimka. U tim situacijama i stanjima visokog intenziteta ljudi prekidaju svoje uobičajene aktivnosti i daruju svoje vrijeme, novac i materijalna dobra kako bi pomogli onima kojima je to potrebno. Dolazi do velikog naprezanja, i pojedinaca i države, odnosno njezina sustava.

Jedna od nuspojava takva stanja, kojoj uvijek iznova svjedočimo u takvim okolnostima, gotovo bez iznimke, su određena pucanja pojedinaca koji svojim „šrapnelima“, čak i kad nisu zlonamjerni, u pravilu nekontrolirano i nasumično pogadaju one dijelove sustava bez kojih se ekstremne situacije širih razmjera jednostavno ne mogu riješiti.

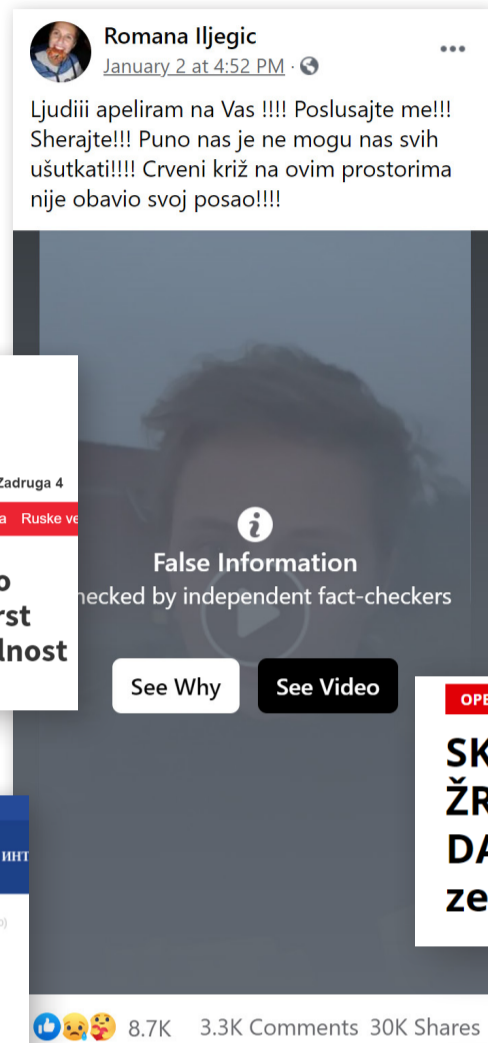
Razbijanje volje za homogenim djelovanjem

Tako je bilo u ožujku prošle godine kad je potres Zagrebu i okolici nanio veliku materijalnu štetu i odnio život petnaestogodišnje djevojčice kao i u prosincu kad je potres dvadesetak puta veće energije poharao Sisačko-moslavačku županiju odnijevši sedam ljudskih žrtava, a osjetio se sve do Italije, Austrije i Rumunjske.

Cijela zemlja ujedinila se u pomoći ugroženima. Paralelno s dizanjem svih službi državnog sustava, koji je u ovakvim situacijama nezamjenjiv, ljudi su reagirali spontano. Poput koncentričnih krugova redali bi se na mjestu nesreće, od prvih susjeda, ljudi iz susjednih mjesta, poduzetnika, najrazličitijih građanskih organizacija, navijačkih skupina i vjerskih zajednica do sportskih klubova i strukovnih udruženja.

No strah, panika, pa i histerija imaju posljedice da neki stvari prestanu sagledavati racionalno i postanu podložni djelovanju (svjesnih ili nesvesnih) proizvođača lažnih vijesti. Uz to, lažne vijesti počinju proizvoditi i pojedini akademski i ekspertni autoriteti (opet, svjesno ili nesvesno), čime dovode do podupiranja tako kreirane pogrešne slike o situaciji.

Pogreške su ponekad takvih razmjera da je teško razlikovati takvo „ekspertno“ mišljenje od najekstremnije satire na nekim fake news stranicama. Štoviše, ukucate li u Google „Poe's law“ dobit ćete definiciju pojma koja kaže da je bez jasne naznake sarkazma (npr. emotikon koji namiguje) nemoguće razlikovati ekstremne pozicije od satire. U zadnje vrijeme smo se toga zaista nagledali.

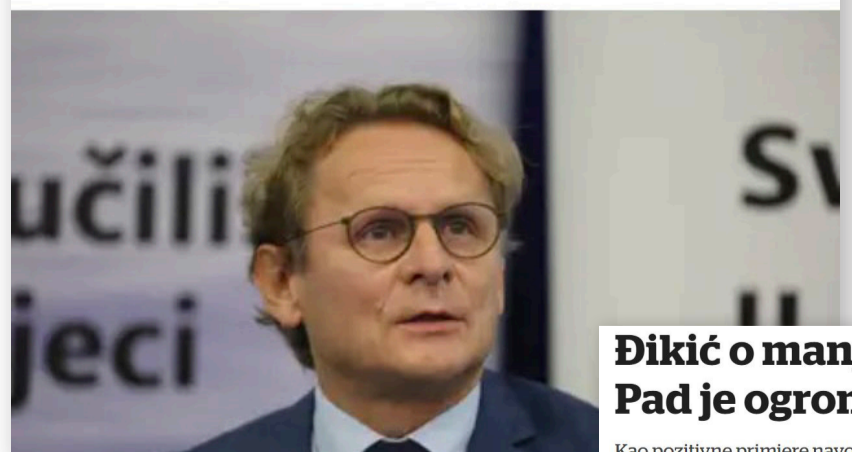
Dramatičan apel 26 znanstvenika i doktora: Ovo su naše preporuke za suzbijanje epidemije

'Duboko smo zabrinuti širenjem drugog vala pandemije u Hrvatskoj i velikim brojem žrtava', pišu

STRASNA PREDVIĐANJA

Đikić: 'Mjere neće djelovati, ulazimo u konfuzni lockdown'

Piše Maja Krištafor, nedjelja, 22.11.2020 u 19:45

Đikić o manjem broju... Pad je ogroman, mje...

Kao pozitivne primjere navodi Irsku koja je po mjerama, pa čak i Norveške i Finske.

TREND PADA
Đikić k...
mogao...
Prema Laucu, za...
umrlih

Kako laž može nanijeti ogromnu štetu:

Primjer kako nesmotrenost ili želja za samopromocijom može izazvati ogromne posljedice. Laž da Crveni križ provjerava nacionalnost prije pružanja pomoći, prenio je dio medija u Hrvatskoj, a u Srbiji su pročetnički mediji jedva dočekali priliku za još jedno dokazivanje „genocidnosti Hrvata“. Tu dezinformaciju su opovrgnuli Crveni križ i Srpsko narodno vijeće, kao i niz mještana.

Pogledajte kako je situaciju vidio protojerej Saša Umičević. Svi su nekritički, a neki i zlorado navijački, reagirali trenutno i onda vidite razmjere štete koju jedna ovakva laž može učiniti.

KOJE KRVNA ZRNCA

ANDALOZNA DISKRIMINACIJA KORONA U HRVATSKOJ! Crveni krst NE DAJE pomoć Srbima posle razornog zemljotresa (KURIR TELEVIZIJA)

**POMOĆ ZA SVE OSIM ZA SRBE? Skandal trese
Hrvatsku, posle razornog zemljotresa srpskom
stanovništvu ne saniraju štetu**

najveći pad zaraženih u EU

KORONAVIRUS 26 POTPISNIKA

Odlučan apel liječnika i znanstvenika: "Duboko smo zabrinuti zbog širenja pandemije, ovo su naše preporuke"

kaže da mjere djeluju, ali da bi siječanj biti jedan od najopasnijih mjeseci

jedan dana bit ćemo među europskim zemljama s najmanjim brojem novozaraženih, a početak će padati i broj

Sladoljevljeva teorija zavjere: Božinović se cijepio - dvaput!

Piše Marko Šnidarić, petak, 8.1.2021 u 13:25

u novooboljelih: ere očito djeluju

ijemu u pravo vrijeme reagirala s pravim

Kratka povijest lažnih vijesti

Razni oblici lažnih vijesti postoje praktički oduvijek, otkako je čovjek razvio sposobnost metaforičke komunikacije. Širenje lažnih vijesti kako bi se unijela sumnja u redove protivnika, izazvala panika, potkopao moral i vjera u vlastite sposobnosti, poziciju i vodstvo, staro je koliko i sama politička borba.

Što se modernoga razdoblja tiče, tijekom hladnoga rata oba su se bloka koristila raznim oblicima propagande. U javnosti je relativno poznata CIA-jina kampanja kodnog imena *Operation Mockingbird* (Operacija ptica rugalica), koja je trajala od početka hladnoga rata pa do 1977., kad ju je razotkrio Carl Bernstein (skandal Watergate). CIA je tada pokušavala manipulirati medijima kako bi širili odgovarajuću propagandu, a u procesu su novačili vodeće američke novinare i urednike.

U novije vrijeme poznata je astroturfing operacija (astroturfing je stvaranje dojma postojanja široke podrška među ciljanom populacijom) američke vojske ciničnog imena *Earnest Voice* (Iskreni glas), koja je koristila softver kako bi pomoću lažnih profila na društvenim medijima u zemljama Bliskog istoka popularizirala američke pozicije.

Sovjetski Savez, za razliku od Zapada, a posebno SAD-a, nije imao tzv. meku moć (*soft power*) poput holivudske filmske produkcije i vidljivo materijalno blagostanje kapitalističke ekonomije pa su takvo prikriveno djelovanje podigli na potpuno drugu razinu. Oni takvo djelovanje nazivaju „aktivnim mjerama“ i provode ih još od dvadesetih godina XX. stoljeća.

Kampanja je obuhvaćala cijeli niz aktivnih mjera za diskreditaciju raznih institucija, izazivanje društvenih napetosti, nepovjerenja i opće nesigurnosti. U Mitrohinovim arhivama (svakako proguglajte pojam) je razotkriven dio operacija koje su (između ostaloga) uključivale širenje lažnih teorija o ubojstvu J. F. Kennedyja, posebno kako bi se inkriminirala CIA, podmetanje eksploziva u crnačkim četvrtima kako bi se potakle rasne napetosti, podriivanje podrške javnosti za potporu antikomunističkim snagama u svijetu i slično.

Za nas danas posebno su zanimljive dvije operacije: prva je širenje laži da je virus HIV-a proizveden u Fort Dericku, do 1969. središtu američke vojske za razvoj biološkog oružja, a od te godine, za obranu od njega; druga je bila širenje glasina da fluor u pitkoj vodi služi za olakšavanje kontrole stanovništva.

Lažne vijesti danas

Širenje lažnih vijesti nekad je bio mukotrgan i skup posao. Sovjetski Savez bi se koristio otprilike sljedećim postupkom: neki opskurni, nisko-nakladni tabloid objavi dezinformaciju koja se želi poslati, tu dezinformaciju onda prenese neki medij s malo većim kredibilitetom, koji opet citira nekoliko vjerodostojnih, ali još uvijek ne istinski masovnih medija. Kad je lažna vijest provučena kroz nekoliko slojeva medija, izgubi se trag do onoga inicijalnog medija niske vjerodostojnosti te se dezinformacija multiplicirala tako da sada izgleda da svi o tome izvještavaju.

Kako bi se takav slijed dogodio, sovjeti su morali imati svoje ljude u svakome od navedenih uredništava e da bi postojala koordinacija nužna za postizanje kritične mase objava u željeno vrijeme. Nakon što bi se dezinformacija tako oprala i originalni izvor izgubio, o njoj bi izvještavali legitimni mediji i dezinformacija je nametnuta kao tema o kojoj počinju izvještavati i glavni mediji, a odgovore na izmišljene dezinformacije moraju davati najviši državni autoriteti.

Do ove točke smo raspravljali isključivo o institucionalnim širiteljima lažnih vijesti, a to je zato jer do pojave društvenih mreža pojedinci i organizacije s ograničenim resursima jednostavno nisu imali tehničkih uvjeta za kampanju koja bi imala širi utjecaj. Glasina kao jedini široko dostupan alat nije pogodna jer ju je nemoguće kontrolirati, poruka se (osim onih najjednostavnijih) putem iskrivi, spora je itd.

Kreiranje i širenje lažnih vijesti

Danas smo zahvaljujući društvenim mrežama došli u situaciju u kojoj više nije potreban „institucionalni posrednik“, odnosno svi ti mediji koji su bili nužni kako bi se dezinformacija dao dovoljan legitimitet da bi uopće doprla do široke javnosti.

Ako je dezinformacija dovoljno „kvalitetno“ uobličena, viralno širenje društvenim mrežama je praktički zajamčeno. „Kvalitetno“ znači prvenstveno u mogućnosti pobuđivanja emocija: strah, empatiju, gađenje, ponos i tomu slično.

Drugim riječima, bilo tko tko je u stanju sročiti emocijama nabijenu objavu na društvenim mrežama, može računati da će ona dospjeti prilično daleko. Radi li se još i o objavi o temi koja je aktualna za širu javnost, postoji vrlo velika vjerojatnost da će objavu u pravilu bez provjere preuzeti i masovni mediji, posebno kad se radi o internetskim portalima (jer bitno je biti prvi).

Bez filtera

Prije društvenih mreža novinari i urednici su predstavljali filter na kojem se zaustavljao velik broj dezinformacija (zato onoliko trud SSSR-a oko uspostave vlastite mreže u medijima). Danas smo došli do toga da svatko ima mišljenje o svemu iako uopće ne poznaje materiju i opsesivno-kompulzivno prosljeđuje svaku poruku koju dobije.

Brigade „stručnjaka“ se regrutiraju iz redova potpuno neupućenih ljudi, odnosno ljudi koji svoje „znanje“ crpe iz lažnih vijesti koje bjesomučno kolaju javnim prostorom, nakon čega svojim lažnim vijestima doprinose daljnjem perpetuiranju i utvrđivanju te iste laži.

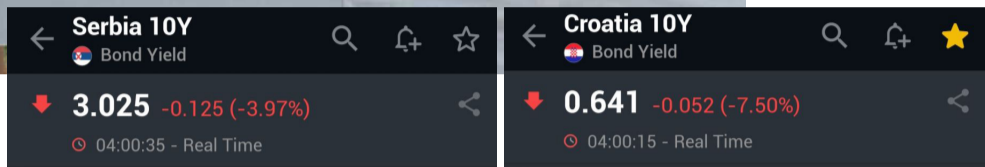
Lažne vijesti nastaju s nečasnom, zlom namjerom i usmjerene su nanošenju štete nekoj organizaciji ili pojedincu, no postoje i lažne vijesti koje ne nastaju kao maliciozni pokušaj nanošenja štete, nego su proizvod pojedinaca koji misle da čine dobro, odnosno da prenose točnu informaciju, u kojem slučaju govorimo o fenomenu pokvarenog telefona. Imali smo masu takvih primjera kod potresa u Petrinji (vidi prilog).

Lažne vijesti u Hrvatskoj

No, problemi s lažnim vijestima u Hrvatskoj nisu novijeg datuma. Sjetimo se defetističke „ekspertize“ generala Karla Gorinška o tome kako Hrvatska nema sposobnosti za oslobađanje okupiranog područja pa onda i s time povezanog defetizma profesora Ive Goldsteina, koji se na njega poziva godinu dana prije Oluje i tvrdi da HV nema snage za oslobađanje te poručuje da nam je bolje „pognuti šiju i zasukati rukave“ umjesto da se zanosimo iluzijom da možemo povratiti svoj puni suverenitet.

Ovdje imamo klasičnu situaciju širenja lažnih vijesti koje (namjerno ili slučajno) služe rušenju morala i samopouzdanja nacije te vjere u vlastito vodstvo. Pri tome se obilno koriste pozivanjem na „akademski“ odnosno „ekspertni“ autoritet, a za recenzente uzimaju političke istomišljenike koji neće postavljati logična (ali samim time njima neugodna) pitanja.

Nacionalna sigurnost:

EU, hrvatski desničari i fake news:

Razmjere ove gluposti je teško objasniti. Sjetite se samo priče o EU i tome kako će Srbija prije Hrvatske u EU i NATO, kako ćemo unutar EU izgubiti državnost (valjda mi prvi u njezinoj povijesti) i slične gluposti. Danas je EU jedna od najjačih mehanizama koji nas štite, a kao što znate, sira i vrhnje ne fali.

Dalje, pogledajte kamate na zaduženje država koje su kod nas, npr. u usporedbi sa Srbijom gotovo pet puta niže. Uvođenjem Eura pozitivni efekti će biti još i veći. Ali, Škoro, MOST, Radnička fronta i ostali će vas uvjeravati da su niže kamate, stabilnost i sigurnost protiv vašeg interesa.

Politički aktivizam „ekspertnih skupina“

Kada takvi, formalno eksperti a zapravo politički aktivisti iziđu u javnost sa svojim procjenama, određeni će dio javnosti rabiti njihove „ekspertize“ bez ikakva preispitivanja i pri tome će počinuti logičku pogrešku pozivanja na autoritet.

Ne zaboravimo koliko su se ekstremno lijevi i ekstremno desni krugovi trudili spriječiti ulazak Hrvatske u EU iako smo tek ulaskom u EU zaokružili našu međunarodnu afirmaciju i ostvarili glavne ciljeve predsjednika Tuđmana. Zanimljiva je ta simbioza ljevice i desnice u gotovo savršeno usklađenom napadaju onoga što racionalni dio hrvatskoga naroda i politike želi postići. I pri tome su često manekeni onoga kako nas npr. beogradska propaganda želi predstaviti. Sjećate li Nenada Ivankovića i sira i vrhnje? Ima li u EU-u sira i vrhnje?

Dramatiziranje svega

Također svake godine svjedočimo drami o tome kako je prvi snijeg „ponovno zatekao“ zimsku službu. Nevjerojatan broj komentatora hysterizira o tome kako ceste nisu očišćene iako su u stvarnosti sve ceste (osim dijela planinskih) prohodne cijelo vrijeme, a ceste prvog reda su u potpunosti očišćene u roku od 24 sata nakon prestanka padalina, sve ostale u roku 48 – 72 sata. Ovakav oblik lažnih vijesti možemo nazvati i idiotokracijom.

Unatoč tome besposleni komentatori koji vjerojatno nikad sami nisu očistili snijeg ispred svoje kuće ili zgrade i koji nerijetko na svojem vozilu uopće nemaju zimske gume ispod senzacionalističkih članaka po portalima sipaju drvlje i kamenje na sustav koji iz godine u godinu besprijekorno odrađuje svoj posao.

COVID-19 i lažne vijesti

Crno poglavlje priče o lažnim vijestima je korona-virus i bolest koju izaziva – COVID-19. Priroda epidemija, posebno ovakvih koje su potpuno nove, je takva da je jednostavno nemoguće egzaktno predvidjeti razvoj događaja. Zato mjere koje se poduzimaju moraju biti odmerene i balansirane kako ne bi bile štetnije od same epidemije.

Dio znanstvenika, od kojih se većina uopće ne bavi svakodnevno ovom problematikom (a ponekad se čini da im ni matematika nije jača strana iako je osnovni alat u planiranju odgovora na epidemiju), svoja je mišljenja iznosio gotovo svakodnevno i, čini se, iznimno uživalo u medijskoj pozornosti. Nažalost, često se činilo da su mišljenja koja iznose formirali gotovo u realnom vremenu, ali ne na osnovi znanstvenih činjenica, nego političkih afiniteta i, što je još bizarnije, na osnovi osobnih animoziteta prema drugim znanstvenicima. Vidjeli smo nevjerojatnu, bizarnu, gotovo kolosalnu borbu taština. Nažalost, takvim svojim nastupima činili su (i još uvijek čine) iznimnu štetu povjerenju građana i u institucije države i u samu znanstvenu zajednicu.

Zloraba formalnog autoriteta

Naravno, lako je biti general poslije bitke i reći „jesam vam rekao“ i nitko ne može biti u pravu u 100 % slučajeva. Zanimljivo da svi ti proroci i sveznadari koji dva-tri puta mjesečno pišu otvorena pisma premijeru, barem jednom tjedno gostuju na N1 i dijele silne savjete gotovo svaki dan, imaju jednu konstantu: vrlo često su u krivu.

Stožer i Vlada su vodili razumnu i konzistentnu politiku: u prvim trenucima, kad su sa svih strana dolazili alarmantni izvještaji, a o samoj se bolesti vrlo malo znalo, uvedene su vrlo stroge mjere. Kad je više informacija postalo dostupno, Hrvatska je odabrala mjere koje su

među najblažima u Europi (kao i ostale zemlje sa sličnim pristupom) ostvarila odlične rezultate. Samo se uzgred prisjetimo kakve su napade Stožer i Vlada doživljavali na početku zbog strogih mjera. Danas, kad znamo puno više o bolesti, primjenjuju se blaže, ali očito prikladne mjere, no napadi opet idu. Uglavnom od istih ljudi. Vjerojatno nezadovoljni što Vlada nije baš njima dala ovlasti kojima bi onda maltretirali i uništavali naciju policijskim satom i sl.

Izazivanje emocija i straha

Ti isti dušebrižnici potpuno zanemaruju ulogu osobne odgovornosti. Često gotovo pa cinično navode „naše najmilije“ očekujući da bi država i društvo, dakle svi osim njih, trebali voditi računa o njima i njihovim obiteljima. Pri tome ne prežu od zahtjeva za uvođenje mjera koje bi potpuno paralizirale hrvatsko društvo i ekonomiju; potpuno zanemaruju činjenicu da i drugi imaju prava, na primjer pravo na rad.

U trenucima nastanka ovoga teksta (sredina siječnja) potpuno je jasno da je Hrvatska uspješno stavila epidemiju pod kontrolu i to uz praktički najblaže mjere u EU-u. Reklo bi se na veliku žalost tvrdo-koronaša koji za to neće moći preuzeti zasluge.

Važno je uočiti i razotkriti te emotivne manipulacije. Kad jedan od vodećih zagovornika tvrdog pristupa iz svojeg njemačkog ureda želi nametnuti Hrvatskoj de facto slom društvenog i gospodarskog života kao i duševnog zdravlja nacije, on sam sebe naziva „humanistom i stručnjakom“. Time implicira da su svi oni koji misle različito od njega nehumani i nestručni. Tko je bio u pravu, vi sami ocijenite.

Racionalne, proporcionalne i situaciji primjerene mjere su Hrvatsku uspješno provele kroz najteže razdoblje epidemije, virus se relativno kontrolirano širio u doba relativno povoljnih vremenskih prilika (temperature 4 – 10 °C iznad nule), prije dolaska većih hladnoća koje mnogi povezuju s težim kliničkim slikama.

Kako će se to odraziti na zemlje koje su se

odlučile na drugačiji put i tvrde mjere, vidjet ćemo idućih dana. Samo usput spomenimo da je Njemačka, koju promicatelji oštrog mjera često uzimaju kao primjer, 7. siječnja pretekla Hrvatsku po broju novih slučajeva na milijun stanovnika, a nekoliko dana kasnije i po broju umrlih na milijun stanovnika. Njemački brojevi rastu, a hrvatski padaju. Vidjet ćemo još kako će siječanj i veljača izgledati u Njemačkoj. Danas bez ikakvog srama ili lažne skromnosti (ovisi o perspektivi kako će tko to doživjeti) možemo reći da su Hrvati discipliniranije pratili naputke od npr. Nijemaca ili Britanaca. Zato su i ovako blage mjere bile dovoljne da se epidemija stavi pod kontrolu.

Umnožavanje lažnih vijesti, društveni mjehuri i efekti

Nekoć je obuhvat medijske pokrivenosti bilo kojeg fenomena ili događaja bio ograničen. Sam broj medija je bio ograničen kao i broj ljudi koje su isti mogli poslati na teren. Prostor ili vrijeme koji su mediji mogli odvojiti za pojedinu temu bili su ograničeni. Danas imamo situaciju da je broj „medija“ jednak broju ljudi koji se nalaze na mjestu događaja jer svatko ima telefon s kamerom i pristup društvenim mrežama.

Takva sveprisutnost „novinara amatera“ dovela je do toga da svaki pa i najsitniji propust sustava bude zabilježen i slavodobitno objavljen, a sama javnost se još uvijek nije priviknula na novonastale okolnosti i još uvijek nije formirala kritičke filtere kojima bi stvari stavila u odgovarajuće proporcije.

Uz to, priroda društvenih mreža je takva da se ljudi uglavnom povezuju s istomišljenicima. To dovodi do stvaranja društvenih mjehura u koje teško prodiru drugačija mišljenja. Kad se radi o skupinama koje su ideološki „nabrijane“, najčešće na rubovima političkoga spektra, oni koji imaju imalo različito mišljenje od njihove većine bivaju proglašeni izdajnicima.

Probajte pratiti komentare na portalima i vidjet ćete da se konstantno ponavljaju ista imena, mahom radi ostrašćene, nedovoljno kapacitirane osobe s rubova političkoga spektra. Nikakva argumentacija ne prolazi niti itko uopće čita argumente ili izvore druge strane, što onemogućava javnu raspravu i dovodi do dodatne polarizacije društva. U idućim ćemo se brojevima više baviti kako prepoznavati i kako se boriti protiv lažnih vijesti.

Društvene mreže i naivnost:

Primjer kako je lako prevariti ljude bez osnovnoga znanja o problematici. Radilo se o Facebook grupi koju je nekoliko šaljivdžija napravilo upravo kako bi lakovjernima pokazali kako nepotrebno nasjedaju na gluposti. Doslovno su u Photoshopu na sliku iz Google Eartha na Banovini između sela Grabovica i Švrakarica (koordinata: 45°10'30.88"N 16°19'16.12"E) (vjerojatno

namjerno) nevjesto namontirali nešto što bi trebalo izgledati kao antene. Lokacija uopće nije zabačena i nalazi se doslovno uz cestu, pri čemu se uopće ne radi o ravnome terenu nego o brdu.

Nevjerojatno je da je tu glupost prenio niz medija u Hrvatskoj i okolici. Grupa je još aktivna i nastavlja uspješno ismijavati ljudsku glupost.

Aktualno: Utemeljitelji

Plana rada Zajednice u 2021. godini

Pod predsjedanjem Tomislava Družaka usvojene su ključne smjernice za rad u godini koja je pred nama.

Ivan Pnjak

U četvrtak 3. prosinca 2020. preko platforme Zoom održana je 20. sjednica Predsjedništva Zajednice utemeljitelja HDZ-a „dr. Franjo Tuđman“. Sjednicu je vodio zamjenik predsjednika Tomislav Družak, koji je aktivno sudjelovao i u pripremi plana rada Zajednice za 2021. godinu.

Uza stalnu posvećenost očuvanju baštine i izvornih načela političkoga djelovanja utemeljitelja i prvoga predsjednika HDZ-a dr. Franje Tuđmana, raspravljalo se o prioritetima u idućem razdoblju. Odlučeno je da će Zajednica, zajedno sa svojim županijskim odborima i u suradnji sa svim središnjim tijelima Zajednice, nastaviti podupirati politiku novog hrvatskog suverenizma i aktivno se zalagati za usmjerenost ka rješavanju svih pitanja hrvatske budućnosti uz očuvanje političke, društvene, gospodarske i financijske stabilnosti.

Jačanje svih ustrojbenih sastavnica Zajednice

Planom aktivnosti tijekom 2021. godine predviđa se nastavak jačanja rada svih organizacijskih sastavnica Zajednice na programu kojim je naša stranka postigla dvije uzastopne pobjede na parlamentarnim izborima. Potkraj mandata, koji istječe u veljači 2021. godine Zajednica je primila inicijative za uspostavu članstva i organizacija u iseljeništvu te će u novim okolnostima razborito, racionalno i politički korisno izaći u susret takvim inicijati-

vama. Jedna od trajnih zadaća naše Zajednice je i sređivanje popisa članstva kako bismo u svakome trenutku imali cjelovit i precizan popis članova, za što je u 2020. učinjen bitan pomak. U tome segmentu jedna od važnijih zadaća bit će povećanje broja članova reaktivacijom svih onih koji za to imaju uvjete.

Važnost zasebnog oblika organiziranja

Zajednica je u proteklom razdoblju na svim razinama svojega djelovanja nastojala jačati suradnju s drugim tijelima stranke, naročito preko svojih predstavnika u tim tijelima, kao i sa svim drugim zajednicama HDZ-a. Pritom će, kao i dosad, zadržati vlastitu autonomnost u svim onim pitanjima koja joj kao zadaću i obvezu stavlja Statut HDZ-a. Zajednica će se i nadalje ponašati politički potpuno jedinstveno i usklađeno s politikama HDZ-a na nacionalnoj i lokalnim razinama, posebice u odnosu na političke oponente HDZ-a i afirmiranje političkih ciljeva stranke.

U pitanjima vlastitog ustrojstva i rada, ne bježeći od tijesne suradnje i koordinacije s ostalim stranačkim tijelima, svojim će radom opravdati status zasebnog oblika organiziranja unutar HDZ-a te svoje zadaće ostvarivati u okvirima ovlasti i djelokruga rada utvrđenih Statutom i aktima mjerodavnih tijela stranke. Nastavit će provoditi program HDZ-a, davati inicijative i prijedloge kojima može doprinijeti

ti boljim rješenjima u određenim područjima društvenog i političkog života te usmjeriti rad Zajednice na provedbu politika i odluka tijela stranke na svim organizacijskim razinama.

Snažan utjecaj „Snage zajedništva“

Radi promicanja programa HDZ-a i vrijednosti koje stranka zastupa, Zajednica će tijekom 2021. godine nastaviti sa započetim i, pokazalo se, vrlo uspješnim projektom izdavanja glasila Zajednice „Snaga zajedništva“. Glasilo Zajednice je nastalo da bi potaklo što veću povezanost sa članstvom Zajednice te je s vremenom postalo važnom točkom predstavljanja i tumačenja politike stranke i Vlade RH. Istovremeno smo jačali naše argumente u odnosu na sve one koji osporavaju takvu politiku bez vlastite političke ideje i programa.

Glasilo Zajednice ćemo nastaviti izdavati jednom mjesečno i u prvim mjesecima sljedeće kalendarske godine, nakon čega bi se, prema trenutno iskazanoj namjeri najužeg stranačkog vodstva, moglo transformirati u središnje glasilo HDZ-a. U oba nam je slučaja namjera da u tiskanome obliku nastavi dolaziti na kućne adrese članova utemeljitelja i svih dužnosnika HDZ-a te da se poveća dostupnost u elektroničkom obliku svim članovima stranke koji su ispunjavanjem izjave o GDPR-u dali svoju privolu za dostavu.

Nastavak izbornog procesa čim se steknu uvjeti

U prvome dijelu 2021. godine očekujemo nastavak izbornih procesa u Zajednici, o čemu će konačnu odluku donijeti vodstvo stranke i nadležna stranačka tijela. U provedbi redovnih izbora u Zajednici dosad smo uspješno obavili cjelovit kandidacijski postupak za županijska tijela i dužnosnike. U 2021. godini održat će se i Izborna konvencija Zajednice, koja će biti organizirana sukladno epidemiološkim uvjetima koji će važiti u to vrijeme.

S obzirom na to da će se u 2021. godini održavanjem Sabora HDZ-a završiti započeti unutarstranački izbori, članovi Zajednice zasigurno će se aktivno uključiti i u izborne procese koji bi trebali dulje vrijeme ojačati smjer stranke i pripremiti nastavak njezina rada. U svibnju 2021. održat će se lokalni izbori. Utemeljitelji HDZ-a će se staviti na raspolaganje vodstvu stranke. Svi potencijali Zajednice aktivirat će se radi pobjede na izborima, čime bi se trebao zaokružiti vrlo uspješan niz izbornih rezultata HDZ-a i otvoriti put provođenju potrebnih reformi u sljedeće tri godine mandata Vlade RH, tijekom kojih više neće biti izbornih izazova.

Utemeljitelji na Banovini

31. prosinca 2020. godine. Kao da sve nedaće i izazovi koje nam je donijela 2020. nisu bili dovoljni, zadnje dane 2020. obilježio je još jedan razoran potres. Ovoga puta nije samo ranio u Domovinskome ratu teško stradalu Banovinu i vratio gorke uspomene gubitka života i porušenih kuća, gospodarstava, škola, bolnica, crkava, već je i ranio sva hrvatska srca.

Zajednica utemeljitelja HDZ-a na Staru godinu, 31. prosinca 2020., dostavila je i podijelila 400 porcija graha s kobasicama požrtvovnim vatrogascima, zdravstvenim djelatnicima, volonterima i posebno stradalim stanovnicima Gline i okolice. Na putu u Glinu divan je osjećaj bio gledati beskrajne kolone kamiona, kombija i osobnih vozila iz cijele Hrvatske, Slovenije, Austrije, Mađarske, Njemačke kako se, noseći pomoć, slijevaju prema pogođenim područjima.

Mnogi utemeljitelji Sisačko-moslavačke županije i sami su pogođeni potresom, razoreni su im domovi pa je županijskoga predsjednika Željka Krapljana i tajnika Milana Golika nevolja spriječila sudjelovati u toj utemeljiteljskoj akciji. Pomoć iz Zagreba stigla je u pratnji glavnoga tajnika Gordana Hanžeka i zagrebačkoga koordinatora utemeljitelja Podsljemena Marijana Kosa uz nesebični angažman naše utemeljiteljice Jelene Folnović, Sišćanke s radnim mjestom u Glini.

Pomagati u nevolji sve nas čini boljima, svaka donacija je korak naprijed; novčana pomoć je sada najpotrebnija i ovim putem dijelimo broj računa na koji je dosad uplaćeno više od pedeset milijuna kuna.

#UzNasNisteSami

POMOĆ ZA OBNOVU NAKON POTRESA

Na račun proračuna primaju se financijske donacije namijenjene sanaciji šteta u Sisačko-moslavačkoj županiji te drugim područjima pogođenim razornim potresima.

HR12 1001 0051 8630 0016 0

Državni proračun Republike Hrvatske

s pozivom na broj odobrenja:

5444 – OIB uplatitelja

Hrvati u BiH:

Položaj Hrvata u BiH naš je strateški interes

„Deklaracija o položaju hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini“ nalaže svim segmentima hrvatskih vlasti brigu za položaj Hrvata u BiH.

Karlo Kolesar

Pitanje opstanka i društvenog razvoja Hrvata u susjednoj Bosni i Hercegovini nesumnjivo je jedan od strateških nacionalnih ciljeva Vlade RH. I dok je hrvatski narod u RH tijekom devedesetih ostvario sve svoje ključne nacionalne ciljeve, hrvatski narod u Bosni i Hercegovini na pragu trećega desetljeća 21. stoljeća i dalje ima neostvarene težnje za ostvarenjem elementarnih nacionalnih prava. Radi jačanja sveukupnog položaja Hrvata u BiH, a preko konkretnih aktivnosti i mjera podrške RH u političkom, ekonomskom i kulturnom pogledu, donesen je dokument čiji je cilj uspostaviti jasnu evaluaciju tog procesa. Deklaracija o položaju hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini donesena je u Hrvatskom saboru 14. prosinca 2018. i predstavlja jedan od strateških državnih dokumenata.

Njime se, na temelju Ustava RH i pozitivnih zakonskih propisa našim najvišim državnim dužnosnicima i državnim tijelima, određuje briga za sveukupni politički i društveni položaj Hrvata kao konstitutivnog naroda. Hrvatski sabor je 2018. godine s 81 glasom za, 4 suzdržana i 11 protiv (nažalost uz nenazočnost ili nesudjelovanje u glasovanju većine oporbenih zastupnika) donio Deklaraciju o položaju Hrvata u Bosni i Hercegovini i mogućem europskom putu te države. SDP-ovi zastupnici glasovali su protiv donošenja deklaracije, a MOST i Živi zid nisu bili u sabornici.

Oporbeno okupljanje oko SDP-ove politike distanciranja

Poštujući prihvaćenu obvezu o provedbi Deklaracije, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske jednom godišnje podnosi izvješće o njezinoj provedbi. U skladu s time, ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman je 15. prosinca 2020. godine podnio Hrvatskom saboru Izvješće, koje je prihvaćeno sa 76 glasova, dok je 17 zastupnika bilo protiv, a 33 suzdržano. Njih dvadesetpetoro nisu Hrvatima u BiH posvetili čak ni toliko angažmana da budu nazočni na glasovanju. Vlada Republike Hrvatske i saborski Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske prihvatili su Izvješće i podržali dosadašnje aktivnosti Ministarstva vanjskih i europskih poslova.

U Saboru je to, kao što smo već napomenuli, učinila tek HDZ-ova parlamentarna većina. Manje stranke oporbe, unatoč svom verbalnom obrušavanju na duopol koji vlada u Hrvatskoj proteklih trideset godina, odlučile su sudjelovati

u izgradnji novoga. Ovoga puta, čak i kada je u pitanju ovako važna politička tema oko koje je logično imati nacionalni konsenzus, te su se stranke – od ljevice do desnice – okupile oko SDP-a i njegove politike koja se od toga odlučila distancirati.

Ne doduše onako kako je to nakon 2000-e. napravio notorni Stipe Mesić poručivši Stranci demokratske akcije da su „Hrvati u BiH problem Sarajeva“ i da s njima mogu raditi što ih je volja. Toliko daleko, srećom, danas nitko u Hrvatskoj više ne ide. Ali poruka je sad otprilike sljedeća: Hrvati u BiH su problem HDZ-a, barem kad se radi o konkretnim političkim aktivnostima i projektima.

Suviše je komentirati je li i komu potreban ovakav isforsiran duopol oko interesa i prava Hrvata u BiH. Kao i što je motiviralo sve raznorodne političke stranke na stvaranje jedinstvena oporbenog bloka protiv onoga što hrvatska

vlada radi za hrvatski korpus u BiH, u kojem sa SDP-om dijele zajedničku taktiku: nedolazak, odrješito protivljenje ili nezainteresirana suzdržanost. A treba dodati i znakovitu politizaciju, kao što je primjerice učinila zastupnica platforme Možemo! upitavši ministra usred rasprave o položaju Hrvata u BiH o pravosudnim bjeguncima iz Hrvatske! Ili kad je zastupnik Domovinskog pokreta za probleme Hrvata u BiH optužio korupciju, nepotizam i populacijske probleme u Hrvatskoj!

Funkcionalnost BiH mjeri se zadovoljstvom svih konstitutivnih naroda

Ministar Grlić Radman naglasio je kako je podrška teritorijalnom integritetu i suverenitetu Bosne i Hercegovine u Deklaraciji neupitna, ali da je glavni preduvjet postojanja funkcionalne i stabilne Bosne i Hercegovine mjerljivo zadovoljstvo ukupnim životom pripadnika svih triju konstitutivnih naroda prema ustavnim načelima koja su bila dogovorena Daytonsko-pariškim mirovnim sporazumom prije 25 godina. Prisutnim saborskim zastupnicima i zastupnicima naglasio je kako se danas Hrvati u Bosni i Hercegovini nažalost suočavaju s određenom vrstom institucionalnog nasilja. Ono se očituje u pokušajima njihove marginalizacije i svim negativnim društvenim procesima koji iz te činjenice slijede, u kulturnom, identitetskom i ekonomskom pogledu. Upravo zbog toga je naša institucionalna pomoć, koju tematizira ova Deklaracija, itekako potrebna kako bi Hrvati opstali u krajevima Bosne i Hercegovine u kojima stoljećima žive.

Državni interes (u brojkama)

Republika Hrvatska konstantno vodi računa o modelima podrške hrvatskoj zajednici u Bosni i Hercegovini. Osim političke, stručne i projektne suradnje i podrške, Republika Hrvatska je u protekle tri godine osigurala preko 230.000.000,00 kuna financijskih sredstava za Hrvate u Bosni i Hercegovini. Važno je naglasiti kako su u razdoblju od 2016. do 2020. godine za Hrvate u BiH izdvojena financijska sredstva u iznosu 164.530.000,00 kuna, što predstavlja dvostruko veći iznos u odnosu na razdoblje od 2012. do 2015. godine kad je pomoć iznosila svega 79.780.176,97 kuna. Ministar Gordan Grlić Radman više je puta istaknuo kako naša obveza prema Hrvatima u BiH nadilazi važnost ove financijske potpore. Važno je u svim segmentima politike pokazati da bezuvjetno podržavamo hrvatski narod u BiH i njegove legitime političke zahtjeve.

Tražimo jamstva i konkretnu provedbu hrvatske konstitutivnosti

Izlaganje ministra obuhvatilo je ključne aktivnosti svih ministarstava i resora Vlade RH iz 2019. godine. Predsjednik Vlade RH Andrej Plenković je tijekom 2019. sudjelovao u brojnim političkim i društvenim aktivnostima čiji je cilj bio osnažiti konstitutivnu poziciju Hrvata iz BiH i time doprinijeti stabilnosti Bosne i Hercegovine. U sklopu toga održavani su redoviti kontakti i konzultacije s najvažnijim legitimnim političkim predstavnicima hrvatskoga naroda i velikodostojnicima Katoličke Crkve u BiH.

Foto: Denis Kapetanović / PIXSELL

Foto: Denis Kapetanović / PIXSELL

Važno je naglasiti kako se tijekom 2019. godine u kontinuitetu predstavljao položaj Hrvata u BiH pred najvišim političkim predstavnicima država Europske unije. Zauzimalo se za europski put Bosne i Hercegovine. To se očitovalo u potpori reformama i ispunjavanju pristupnih kriterija kako bi BiH podigla razinu spremnosti za ulazak u Europsku uniju. Puna ravnopravnost hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini prema duhu i slovu Daytonsko-pariškog mirovnog sporazuma jedan je od važnih elemenata koji treba biti zajamčen i potvrđen u aktualnoj političkoj praksi susjedne države.

Nećemo posustati od obrane legitimnih prava

Hrvatska se nastavlja aktivno zauzimati za afirmaciju ustavnog načela konstitutivnosti naroda. To u prvome redu podrazumijeva nužnu reformu izbornog zakona Bosne i Hercegovine, i to takvu koja bi omogućila legitimnu zastupljenost na svim razinama vlasti, uključujući i Predsjedništvo Bosne i Hercegovine. Ministar Grlić Radman istaknuo je kako je Hrvatska svoje europske partnere tijekom 2019. nastavila upoznavati s trenutnim nesumnjivo nezavidnim položajem hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini. Poslane poruke naglašavale su važnost očuvanja ustavne strukture zemlje te nužne izmjene izbornog zakona u Parlamentarnoj skupštini BiH, a nasuprot svim pokušajima majorizacije Hrvata kao najmalobrojnijeg konstitutivnog naroda.

Inicijative uz posredovanje Europske unije

U sklopu rasprave o Izvješću ministar je istaknuo kako broj inicijativa i aktivnosti čiji je cilj ojačati sveukupni položaj Hrvata u BiH kontinuirano raste. Te aktivnosti uključuju i konkretnu asistenciju u prijavi za programe teritorijalne suradnje unutar fondova EU-a. Sustavno upravljanje politikama europske teritorijalne suradnje spada u ključne alate za poboljšanje ukupnog položaja Hrvata u BiH, Srbiji i Crnoj Gori. Stoga će Ministarstvo vanjskih i europskih poslova u suradnji s Ministarstvom regionalnog razvoja i fondova EU te s lokalnim i županijskim projektnim i političkim dionicima u Bosni i Hercegovini osigurati operativnu i političku pomoć, a radi pokretanja strateškoga plana za provedbu politike regionalne suradnje i promicanja realizacije ciljeva ključnih za interese Hrvata u Bosni i Hercegovini. U 2021. godini Hrvatska će ubrzati provedbu ovih programa, poboljšati njihovu učinkovitost i osigurati vidljivost postignutih rezultata.

Suradnja HDZ-a i HDZ-a BiH

Svjesni činjenice da su Hrvatska i BiH dvije suverene države, a HDZ i HDZ BiH dvije samostalne političke organizacije, svaka sa svojim područjem djelovanja i političkim ciljevima, želimo podsjetiti da je povijest naših dviju organizacija jedna povijest. Kao što se priča o stvaranju hrvatske države ne može ispričati bez Hrvata iz BiH, tako se ni priča o obrani hrvatstva, ali i očuvanja Bosne i Hercegovine kao suverene države ne može ispričati bez hrvatske države.

Hrvatska demokratska zajednica u objema je državama rezultat općenacionalnog okupljanja hrvatskoga naroda oko dvaju glavnih ciljeva. Prvi, imperativni cilj: stvoriti samostalnu Hrvatsku, otrgnuti ju iz čeličnoga stiska komunističke Jugoslavije i urediti je kao modernu, demokratsku i stabilnu državu, državu koja će biti uporište i oslonac čitavom hrvatskom narodu i svakom hrvatskom čovjeku. Drugi cilj je bio i ostao – afirmirati, legitimirati, izboriti, a onda i u ustavnim rješenjima i političkoj praksi potvrditi poziciju hrvatskoga naroda u BiH kao jednog od triju jednakopravnih konstitutivnih naroda, tu i takvu Bosnu i Hercegovinu učiniti samostalnom i europski orijentiranom državom u kojoj će hrvatskom narodu biti osigurana sva njegova prava, a posebice pravo da bira svoje političke predstavnike na svim razinama vlasti.

Legitimnost zajedničkog cilja i borba za njegovo ostvarivanje

Nedavno održani lokalni izbori u Bosni i Hercegovini pokazali su kako hrvatski narod nastoji, unatoč svim otporima i manipulacijama, obraniti svoja legitimna nacionalna prava koja su mu zajamčena i Ustavom BiH. Odgovornost HDZ-a je da tu želju pretvori u pozitivan i iskoristiv ukupni nacionalni resurs. To treba nastaviti činiti rabeći sve raspoložive mogućnosti. Na tome treba raditi i financijskim i političkim i diplomatskim sredstvima. To treba činiti koristeći se svojim vlastitim resursima. Na tome treba ustrajati na krilima hrvatskoga članstva u Europskoj uniji i njezina nedavnog predsjedanja tom zajednicom, koja je po svim parametrima svjetska politička i ekonomska sila.

Uporišna točka ostaje zajedništvo hrvatskog naroda u BiH te volja hrvatskog državnog vodstva i HDZ-a da učini sve kako bi se u današnjoj Europi, koja je u ovih 30 godina također doživjela mnoge transformacije, koja se od zabrinutosti za Jugoslaviju pretvorila u oslonac Hrvatske, da bi se u toj Europi čuo, zastupao i uvažavao glas Hrvata Bosne i Hercegovine, koji neki tako uporno žele usutkati. Teška je to

zadaća. Opću zabrinutost za BiH potrebno je usmjeriti na potporu Hrvatima u toj državi, čiju borbu za vlastita prava radi njihove političke i društvene eliminacije mnogi već godinama pokušavaju prikazati kao smetnju izgradnji „funkcionalne države“.

Nepokolebljivost u obrani svoje slobode

Što nam je potrebno kako bismo u zaštiti ovih nacionalnih ciljeva u svijetu koji se u svom odnosu prema njima nikada nije jednoznačno opredjeljivao bili uspješni? Potrebno nam je ono na što nas je uvijek podsjećao naš prvi predsjednik dr. Franjo Tuđman: „Mudrost i razboritost, spremnost na poštivanje tuđih prava, ali i nepokolebljiva odlučnost u obrani svoje samobitnosti i slobode“.

I svaki korak u tom smjeru trebaju podržati svi nacionalno svjesni ljudi. To svakako nije samo usvajanje Deklaracije niti su to izvješća o njezinoj provedbi. No ne treba zaboraviti da će u nadolazećem periodu upravo jasne i realne povratne informacije s terena o gospodarskim, investicijskim te društveno odgovornim potrebama u kontekstu potencijalnih projekata, predstavljati dragocjen resurs izgradnje bolje pozicije Hrvata, a to je cilj prema kojem su usmjerena nastojanja svih nadležnih ministarstava.

Što je ispravan pristup, a što su floskule?

HDZ, za razliku od mnogih koji se nastoje prikazati većim suverenistima i državotvorcima, pod vodstvom Andreja Plenkovića provodi politiku osnaživanja državnosti na jedini ispravan način: podizanjem standarda, jačanjem gospodarstva, međunarodnog položaja i usmjerenosti na rješavanje ključnih pitanja hrvatske budućnosti. I kao što je važno da Hrvatska zadrži taj smjer koji joj daje i političku i financijsku reputaciju kako bi se mogla nositi s izazovima koji su pred nama, tako je važno i da hrvatski narod u BiH na sličnim temeljima, paralelno s političkom borbom za osiguravanje svojih ustavom zajamčenih prava, gradi svoju poziciju u BiH. To je ispravan pristup, u kojem mu hrvatska vlada pomaže.

Što su floskule? One su se očitovale i u nedavnoj – iznenada probuđenoj – brizi za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini tijekom parlamentarnih izbora u Hrvatskoj. Nekoliko dana prije izbora sjetio se svojih sunarodnjaka i Domovinski pokret, koji im je u zamjenu za potporu na izborima obećao federalnu jedinicu. A istina je da među „devet temeljnih vrijednosti“ koje promiču u Domovinskom pokretu,

slobodno pročitajte, nema ni Tuđmana, ni zajedništva hrvatskog naroda, ni Hrvata u BiH. Da među osamnaest važnih stvari za koje se zalažu nema Hrvata u BiH. Da u materijalu s kojim je Domovinski pokret izašao na te izbore ni u ciljevima, ni u programskim polazištima, ni u temeljnim vrijednostima, ni u programskim prioritetima, ni među onim za što se zalažu „jer svoje vole“ nema Hrvata u BiH. Nije ih bilo ni u njihovu političkom rezoniranju kad je trebalo podržati nastojanja hrvatske vlade da u ovom segmentu, koji je definiran deklaracijom o njihovu položaju, daju potporu nastojanjima hrvatske države da im olakša poziciju i osnaži ih u borbi za njihova prava.

Ne. Oni položaj i status Hrvata u BiH, kojem će nekoliko dana pred izbore obećati vlastitu federalnu jedinicu, razmatraju tek u zadnjoj rečenici na tridesetoj stranici svog programa, u poglavlju vanjske politike i to isključivo ponavljanjem ranije poznatog stava svih u Hrvatskoj o promjenama izbornog zakona. S time da ni u tom dijelu ne kažu ništa o pravu hrvatskog naroda da sam bira svoje predstavnike na svim razinama vlasti, nego traže isključivo da im se ne opstruira izbor člana predsjedništva. Previd? Nerazumijevanje? Ili tek puko nepoznavanje i nezainteresiranost?

„Vi ste nama čuvali leđa – sad je vrijeme da mi vas guramo naprijed“

Ne odričući nikomu pravo da se uključi u borbu za prava i položaj hrvatskog naroda u BiH, nego nasuprot tomu – pozivajući sve da to učine – HDZ traži da se to pitanje ozbiljno uzima u obzir, a djelovanje u tom smjeru pomno promišlja i sustavno provodi. Zašto? Zato što je zaštita interesa Hrvata kao konstitutivnog naroda za nas vitalni hrvatski interes. Oko toga nema nikakve dvojbe. Mi smo to pokazali od samoga početka borbe za njihova prava, ali i tijekom čitavog prošlog mandata. Zakonom smo uredili status pripadnika HVO-a, u Hrvatskom saboru donijeli Deklaraciju o položaju Hrvata i europskom putu BiH. Povećali smo financijska sredstva za programe i projekte za trideset posto, a broj stipendija za sto posto, aktivno podržavamo rad medija na hrvatskom jeziku i podupiremo sve strateške institucije Hrvata u BiH (sveučilište, kliničku bolnicu i Hrvatsko narodno kazalište), ulažemo u vrtiće, škole, studentske domove, domove zdravlja, domove za starije i nemoćne, centre za mlade...

HDZ-ova vlada je dokazala kako su Hrvati u Bosni i Hercegovini naš apsolutni prioritet. Nijedna dosadašnja vlada nakon 2000. ne može se pohvaliti razinom političke potpore i programskim rezultatima kao što to možemo mi! Ali ne radimo to zato da bismo se hvalili. Zašto to radimo? I zašto je to naša obveza? To je najbolje iskazao predsjednik hrvatske vlade Andrej Plenković u ožujku 2019. u poruci Hrvatima Bosne i Hercegovine: „Vi ste nama čuvali leđa – sad je vrijeme da mi vas guramo naprijed!“

Hrvatska i svijet:

Diplomatski valcer

Kako je Hrvatska proglasila isključivi gospodarski pojas.

dr. sc. Ivica Miškulin

Potkraj prošle godine pomalo je otužno bilo promatrati znakovitu paralizu udružene opozicije i naklonih joj medija oko završetka gotovo dvadesetljetne sage oko proglašenja isključivog gospodarskog pojasa (IGP). Podsjetimo, izvanredno je zasjedanje Hrvatskog sabora 18. prosinca 2020. završilo pored ostalog i prihvaćanjem „Prijedloga odluke o proglašenju isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske u Jadranskom moru i provedenim konzultacijama s tim u vezi“.

Prijedlog su saborski zastupnici usvojili za naše moderne prilike neuobičajeno velikom podrškom: za prijedlog je glasovalo 129 zastupnika, a jedan je bio suzdržan. Dvadesetak oporbenih zastupnika po već ustaljenom običaju ovu temu nije smatralo dovoljno važnom da bi o njoj makar i riječ izgovorili. IGP će tako službeno biti proglašen u siječnju ove godine. Nema inače vanjskopolitičke teme u parlamentu oko koje opozicija (posebno desna) ne stvara nesnosnu graju, a ovoga puta sve je popraćeno rijetkim nesuvislim verbalnim izletima i – ostanite na mjestu! – golemom podrškom HDZ-ovu prijedlogu.

Nastojeci se pred izbore 2003. prikazati biračima kao veliki zaštitnici nacionalnih interesa, HSS i SDP su uveli Hrvatsku u nepotreban sukob s međunarodnom zajednicom.

Kostur iz ormara

Svi naši problemi s IGP-om (radi se o području koje se nalazi izvan teritorijalnog mora i uz njega, a podvrgnuto je posebnom pravnom režimu definiranom međunarodnim odredbama) počeli su doslovno u posljednjim danima zajedničke vlade SDP-a i HSS-a.

Početkom je listopada 2003. Hrvatski sabor u kasnim večernjim satima proglasio Zaštićeni ekološko-ribolovni pojas (ZERP), tj. neku vrstu međunarodnog pravnog režima vrlo sličnu IGP-u. Tom je činu naoko nemoguće išta prigovoriti jer je proširenje prava na područja izvan teritorijalnog mora postalo raširenom političkom praksom u Europi.

Međutim, zaštita morskog bogatstva po svemu sudeći nije bila središnji motiv predlagača ZERP-a, nego ga treba tražiti u aktualnostima domaće politike. Preciznije, u planu HSS-a

da se u posljednji trenutak biračima pokušava predstaviti snažnim zaštitnikom nacionalnih interesa, što je naravno SDP iz razumljivih razloga odlučio slijediti.

Problem je međutim bio u tome da je odluka o proglašenju ZERP-a donesena u stanju koje engleski jezik definira frazom *in a fit of absence of mind*, ili u naletu odsutnosti uma. Preciznije, bez ikakva obzira prema vanjskopolitičkom kontekstu što se, neovisno o suverenu pravu države na takvu odluku, ne može ocijeniti racionalnim potezom, posebno ako se na umu imaju tadašnji problemi Hrvatske s međunarodnom zajednicom.

Pragmatičan i promišljen bi političar dakle najprije obavio niz pripremnih ispitivanja terena, konzultacija iza zatvorenih vrata i drugih pregovora te bi nakon toga donio konačnu ocjenu. Premda jasno neprincipijelan, otpor je Italije i Slovenije proglašenju *de facto* IGP-a pod plaštem ZERP-a bio lako predvidljiv kao što je lako predvidljivo bilo i njihovo korištenje okvira EU-a za pritisak na Hrvatsku. Sve to su očito HSS-ovi i SDP-ovi vanjskopolitički stratezi u svojim kalkulacijama odlučili zanemariti.

Premda je protivljenje Italije i Slovenije proglašenju ZERP-a 2003. bio nekorektan potez, svejedno ga se moglo (i trebalo!) predvidjeti.

Nova je vlada HDZ-a dakle u jesen 2003. naslijedila otkucavajuću političko-diplomatsku bombu. Nazad se naravno zbog unutarnje političke situacije više nije moglo, a strateški interes ulaska države u EU učinio je pregovaračku snagu Zagreba u odnosu na Rim i Ljubljanu evidentno slabiju.

Nakon trogodišnjeg razdoblja *de facto* zaobilaznja problema Hrvatska je na početku 2008. donijela „Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru“, kojom je određeno da se ZERP privremeno „neće primjenjivati na države članice Europske unije od sredine ožujka iste godine, a do iznalaženja zajedničkog dogovora u EU-duhu“. Jedino što se moglo učiniti bilo je osiguranje pune zaštite hrvatskih ribara u odnosu na ribare zemalja članica EU. Cjelokupna je priča u domaćoj javnosti ostavila mučan dojam pokazujući do kakvih posljedica dovodi nepromišljeno i prizemnim političkim motivima vođeno donošenje važnih odluka.

Drugačija diplomacija

Dakle, slučaj hrvatskog IGP-a mogao je (i trebao) početi sasvim drugačije. Umjesto naprećac preuzimanja tuđih zamisli (proglašenje je prvi u domaći politički život lansirao tadašnji HSP), vođenog političkom kalkulacijom da se biračima proda dojam mišićava zaštitnika nacionalnog interesa (ključni motiv HSS-a) te ocjene da se time smanjuju izborne šanse HDZ-a (ključni motiv SDP-a), ozbiljno vođenje vanjske politike u današnjem svijetu podrazumijeva uspostavu partnerstava te barem solidnih veza s uključenim akterima utemeljenima na povjerenju, transparentnosti i vjerodostojnosti.

Sam okvir zajedničkog EU-članstva Italije, Hrvatske i Slovenije (tj. činjenica da su svi isključivi gospodarski, ekološki i ribolovni pojasevi danas dio zajedničkih voda EU-a) ne može u cijelosti objasniti zašto danas ne svjedočimo napetostima poput onih iz 2003. i poslije.

Za razliku od naprasnog poteza HSS-a i SDP-a, aktualna je diplomacija promišljena obavila niz prethodnih konzultacija s partnerima iz Italije i Slovenije: najprije na razini nadležnih ministara vanjskih poslova, a potom i predsjednika vlada. Za razliku od naprasnog poteza HSS-a i SDP-a, sada je hrvatska vlada problematici IGP-a pristupila seriozno i studiozno. Detaljan je izvještaj o pregovorima nadležno Ministarstvo vanjskih i europskih poslova pripremio još u drugoj polovici 2017. pa je zbog dobrosusjedskih odnosa samo još valjalo pričekati Talijane.

Mogla je saborska većina IGP naravno proglasiti i ranije, ali zašto potpuno nepotrebno dopustiti mogućnost pogoršanja odnosa s Rimom ili Ljubljanom (jer osim nekoliko tehničkih pojedinosti, nakon ulaska Hrvatske u EU svi oblici zaštite Jadrana ionako su na snazi).

Odluka ovakve težine nikad se ne donosi jednostrano, tj. bez dogovora s drugima. „Mi nismo sami, mi smo članica međunarodne zajednice, postoje i druge zemlje koje su oko nas“, netko je prilikom rasprave s pravom primijetio.

Nije, navedimo na kraju, bilo ni skrivanja tipičnog za neka ranije vremena: javnost je redovito o svim etapama pregovora obavješćivana, kao i o samom procesu usvajanja Odluke (najprije je Odluku usvojila Vlada, a potom je najavljena rasprava u Saboru).

Paraliza opozicije

Suočena s profesionalnim obavljanjem složene političke zadaće, opozicija je u Saboru

doslovno ostala bez riječi. Iz redova Možemo! mogle su se čuti pomalo podrugljive primjedbe na račun razumljivih iskaza zadovoljstva ministra vanjskih poslova, ali sve je izgledalo poprilično besmisleno. SDP je stanovitu pozu nastojao postići upiranjem prsta u djelovanje ranijih HDZ-ovih vlada koje su navodno prema Italiji i Sloveniji bile previše popustljive te isticanjem navodne hrabrosti prilikom donošenja odluke o proglašenju ZERP-a iz listopada 2003. Možda bi se naravno takav potez i mogao nazvati hrabrim, pa čak i dobrim, da je bio kvalitetno pripremljen i korisno pravodoban. Očekivano, imajući na umu izvorni doprinos te stranke kasnijim problemima, u HSS-u su ostali nijemi.

Nazovi-suverenistička desnica u saborskoj je raspravi pokazala nepoznavanje međunarodnih okolnosti i duboko nerazumijevanje problematike isključivog gospodarskog pojasa.

Nešto je više buke dolazilo od strane nazovi-suverenista. MOST-ovi su zastupnici primjerice isticali da je proglašenje IGP-a godinama bio dio njihovih napora pa da su vlada i HDZ sada, eto, odjednom promijenili mišljenje. Zalaganje MOST-a za proglašenje IGP-a naravno ne bi bilo u redu poricati, ali kako ta stranka i inače ne razumije mnogo o međunarodnome kontekstu, tako za njih pregovarački procesi u vanjskoj politici očito ne znače ništa.

Domovinski je pokret pak proglašenje IGP-a pokušao prikazati kao neku vrstu poteza učinjenog pod pritiskom i stoga nelagodno. Ako je istup njihova zastupnika, koji je rekao da je IGP trebalo proglasiti 5. kolovoza 1995., mjerilo razumijevanja vanjskopolitičkih okolnosti koje njeguju u toj stranci (?), onda bismo danas vjerojatno bili u stanju neproglašenog rata s Italijom i Slovenijom.

Konačno, iz redova onih koji se u nazivu stranke diče navodno posebnom osjetljivošću za interese hrvatskog naroda, došle su šokantne riječi nerazumijevanja. Jedan je zastupnik Hrvatskih suverenista najprije rekao da je tvrdnja kako između ZERP-a i IGP-a nema razlike „HDZ-ova manipulacija“, da bi drugi kasnije kazao da između ZERP-a i IGP-a „nema nikakvih razlika“! Pametnome dovoljno!

Mi i oni:

PR-politika ili o fenomenu MOST-a.

dr. sc. Ivica Miškulin

Moralizatori u celofanu propagande

Mnogi ljudi još uvijek nisu do kraja svjesni dubokih političkih i društvenih posljedica koje je izazvala globalna financijska kriza s kraja 2008. Gotovo posvuda su ustaljeni politički odnosi bili uzdrmani, a mnogi su zaključili da nas očekuje tektonska promjena čiji je krajnji ishod nemoguće predvidjeti. Središnji je moto nebrojenih prosvjednih pokreta postao uzvik protiv!, što je naravno odražavalo rašireno nezadovoljstvo djelovanjem političkih elita koje su (dijelom) opravdano smatrane uzročnikom recesije i mnogovrsnih drugih problema. Kako drugdje, tako i u Hrvatskoj.

Netko je međutim ipak morao politički profitirati od novoga trenda, usmjeravanog kod nas sve više prema „popravljanju“ zabludjela i potrošena HDZ-a. Politička grupa ili udruga koja je ponajbolje uspjela artikulirati novo bio je MOST. U najkraćim crtama MOST su činili ljudi neovisnih lista s lokalnih razina povezani s nizom pojedinaca koji su „gorjeli od želje da napokon dođu na vlast i ostvare svoje ideje“. Počelo je vrijeme nazovi-mesija u našem političkom životu.

Kraj na početku ili početak kraja (kako hoćete)

MOST i njegovi nazovi-korektori domaće politike zabljesnuli su na parlamentarnim izborima 2015. kad su na iznenađenje mnogih osvojili čak 19 mandata. Malo tko je u trenutku velikog izbornog uspjeha primijetio da duboke slabosti priječe Petrovu, Grmoji i drugim „spasiteljima napaćenog hrvatskog naroda“ ozbiljno bavljenje ozbiljnom politikom. Najprije, ako je sam vođa Petrov najvjerojatnije izabran aklamacijom odabranih, otkud mu političkog morala ili obične pristojnosti osporavati demokratski legitimitet izabranih vodstava drugih političkih stranaka?

Dalje, premda je MOST dijelom uspio biračima prodati priču o vlastitoj političkoj nevinosti pozorniji uvid pokazuje da se ni izbliza ne radi o novim (tj. neiskusanim) političarima: Grmoja je primjerice prije MOST-a bio član HRAST-a. Konačno, valja imati na umu da je u vrijeme uspona MOST uživao očitu potporu tadašnjeg državnog medijskog aparata pod kontrolom SDP-a (poput HRT-a). Iz tog bi netko zloban naravno mogao zaključiti da je MOST i produkt SDP-ova projekta slabljenja HDZ-a: doista, kasnije će se MOST uporno pokušavati nametnuti kao moralnija i dosljednija inačica HDZ-a, i na lokalnoj i na državnoj razini.

Ako je sam vođa Božo Petrov najvjerojatnije u počecima MOST-a izabran aklamacijom, otkud mu političkog morala ili obične pristojnosti osporavati demokratski legitimitet izabranih vodstava drugih političkih stranaka?

Nedosljednost te licemjerje ipak nisu zaslužni za i danas nevjerojatnu epizodu političke kompromitacije kakvu je MOST doživio u razdoblju prvog sudjelovanja u vlasti. (Naravno, i to je bio čin političkog licemjerja *per definitio-nem* jer su prije izbora govorili kako je bilo kakva koalicija s HDZ-om ili SDP-om neprihvatljiva jer se radi o strankama koje su navodno uništile Hrvatsku, zatim su nakon izbora – *O tempora, o mores!* – tvrdili da samo zajednička koalicija MOST-a, HDZ-a i SDP-a predstavlja „spas“ za Hrvatsku, da bi na kraju – nakon što su gotovo sve dogovorili sa SDP-om – *sic!, sic!* – završili s HDZ-om.

Kako u vlastitim redovima iskusnih političara nužnih za upravljanje bilo kojim segmentom državnog aparata nemaju, a niti su s bilo kakvim ozbiljnim programom preuzeli dio vlasti, na ministarske su pozicije doveli stručno nepotvrđene i politički nepismene anonimuse, što je naravno bio put u propast.

Na nju nije trebalo dugo čekati. Dogodila se u drugoj prilici koju im je rasplet saborskih izbora pružio: ovisni o političkom lešinarenju drugih naumili su vlastitu fiks-ideju vanjskih reformatora HDZ-a realizirati podrivanjem ministara u vlastitoj vladi.

Pred očima javnosti svjedočili su zaslužnom otpustu vlastitih ministara. MOST je naime od početka igrao ulogu opozicije u zajedničkoj vladi s HDZ-om, što je (koliko je autoru ovih redaka poznato) jedinstven slučaj u analima opće povijesti politike. Otišli su dakle u zaslužnu u opoziciju.

MOST je naime od početka igrao ulogu opozicije u zajedničkoj vladi s HDZ-om, što je (koliko je autoru ovih redaka poznato) jedinstven slučaj u analima opće povijesti politike.

Stranka šačice

Na proteklim je parlamentarnim izborima podrška Petrovu, Grmoji i drugima više nego prepolovljena (izborili su devet mandata) što je jasna potvrda silazne putanje. Evo i drugih razloga koji jamče nestanak. Najprije, MOST iz razdoblja javne blamaže i otvorena poraza nije ništa naučio. Nema naime političkog uspjeha bez ozbiljnog i mukotrpnog rada na terenu, tj. okupljanja, organiziranja i instruiranja pristaša, izbora i promocije kvalitetnih kadrova, ustroja lokalnih i regionalnih podružnica te, možda najvažnije, potpore koju donose potvrđeni uspjesi.

Svega toga MOST ni danas nema. Od blago povezane udruge nezavisnih lokalnih političara, kojoj je pridodan i poneki javno prisutniji pojedinac, MOST je prošle godine pretvoren u (navodno) običnu političku stranku.

Koja je nedavno – i daleko od očiju javnosti – održala unutarstranačke izbore. Bez predstavljanja programa i kandidata, održane tiskovne konferencije ili poziva članstvu za sudjelovanje izabrala je novo vodstvo. Prema podacima iz samoga MOST-a radi se o stranci koja danas ima (brojkama i slovima) točno 580 ili pet stotina i osamdeset, kako je navedeno, „redovitih članova“. Nije danas naravno jednostavno omasoviti članstvo ni udruge za slabodni ribolov ili uređenje mjesnog groblja, a kamoli kakve političke stranke. Ali onda nužno slijedi da stranka čije članstvo stane u sportsku dvoranu ne može vjerodostojno tvrditi da je ozbiljna politička snaga.

MOST je dakle, kako i iz njihovih krugova poručuju anonimni glasovi, stranka u kojoj sve ključne odluke donosi vrlo uzak krug ljudi, ni od koga ometan i ni od koga propitkivan. I koji očito uživaju u svim blagodatima takve pozicije.

Čuvati se MOST-a i kad darove nosi!

Međutim, i tu je stvarni ključ cijele priče, MOST nikad nije ni bio ni zamišljen kao klasična politička stranka (pa možda apsurdno ponašanje u vrijeme vlasti i nije bila slučajnost). Ugodna pozicija nekolicine (primjerice, MOST danas iz državnog i drugih proračuna dobiva oko 31 milijun kuna godišnje) kao i neugodne brojne slabosti (pa tako primjerice današnji šef zagrebačkog MOST-a otvoreno minira vlastitog kandidata za gradonačelnika Zagreba) mogle bi naravno dovesti do postavljanja neugodnih pitanja. Da bi se tomu doskočilo, angažiran je čitav arsenal posebne (i solidno uspješne) propagande ili, današnjom terminologijom rečeno, PR-a.

Zato MOST usprkos stalnoj najavi da samo što nije u svoje redove primio brojne nove, mlade i stručne ljude (ili bi, jer taj proces navodno traje već godinama, ispravnije (i bez ironije) bilo reći, još novije, još mlade i još stručnije ljude?) uspijeva privući isključivo manje ili više inteligentne propagandiste: nedavne su parlamentarne izbore donekle izvukli angažmanom dvoje utjecajnih (i politički nedokazanih) društvenih komentatora (supružnici Raspudić). Istupi na tv-ekranima, internetskim portalima, društvenim mrežama i saborskoj govornici: to je otprilike sve političko djelovanje MOST-a.

To istodobno ne znači da je MOST ispranjen od svakog sadržaja. U domaći su politički život ušli kao prvi glas fenomena koji je

netko točno definirao kao moralni purizam. To znači da se sva društvena realnost gleda kroz duboko fiksirane naočale. Ukratko, nama umjesto praktične promišljenosti treba duhovno iskupljenje. Prve MOST-ove violine dobro znaju što rade (tj. kako i na idućim izborima ući u Sabor) pa oportuno igraju na kartu razumljiva straha nekih skupina u našem društvu. Zato je za njih europski novac koji sve više stiže u Hrvatsku (naravno!) običan blef Andreja Plenkovića, zato su naši ljudi u strukturama Europske unije (naravno!) obični plaćenici, a HDZ-ova europska orijentacija (naravno!) sluganstvo Bruxellesu!

Točno uvidjevši da se HDZ zadnjih godina ispravno pomiče prema desnom centru, Petrov i drugi sve više guraju MOST u smjeru desnice, tj. prostora koji se može definirati kvazisuverenizmom, dodatno protkanog licemjernim igranjem na osjetljivu kartu vjerskih osjećaja.

Babaroga umjesto stvarnosti, politička teologija umjesto političke ideologije, a moraliziranje umjesto politike: eto dakle PR-magle MOST-a. Koja se previše i ne krije. „MOST-ov tim sastavljen je od ljudi različitih profila, struka, razmišljanja“, navedeno je na njihovoj internetskoj stranici, „ali sa jednom i najvažnijom zajedničkom crtom – svima je u cilju doprinijeti promjenama u našem društvu i državi“. Ne promijeniti u nekom smjeru (naravno ne navodi se u kojem), nego „doprinijeti promjenama“! Ostalo ispunite sami! (Kad bismo se željeli našaliti, mogli bismo reći da se MOST u prvome redu deklarira kao stranka demokratskih promjena. Baš poput SDP-a devedesetih.)

Evo još jednog ilustrativnog primjera. Na istoj stranici navode se prve perjanice MOST-a, a pod skupnim nazivom „dužnosnici MOST-a“. Međutim, zastupnici Raspudić, Selak-Raspudić i Bulj nisu članovi MOST-a pa nije jasno kako mogu istovremeno biti „dužnosnici MOST-a“! Opet naravno PR-magla.

MOST (ili barem njegovi prvi ljudi) nije lišen svakog smisla za elementarno političko preživljavanje. Točno uvidjevši da se HDZ zadnjih godina ispravno etablira u političkom prostoru desnog centra, Petrov i drugi sve više guraju MOST u smjeru ideološke i političke isključivosti. Sebe vide kao neprikosnovenog vladara prostora koji se može definirati kvazisuverenizmom, a svoju propagandu u zadnje su vrijeme dodatno protkali licemjernim igranjem na osjetljivu kartu vjerskih osjećaja. Tu smatram da MOST možda može računati na stanovit uspjeh jer će potpuno izgubljeni Domovinski pokret ubrzo ući u etapu drastičnog raspada. Napušteni politički prostor nikada ne ostaje trajno praznim, što moramo imati na umu.

Riječ oporbe:

Tako su govorili SDP, MOST, Domovinski pokret et comp

Govor koji je nerazumljiv ili nejasan ne pojačava ugled govornika. Naprotiv. Kontradiktornost izjava u komuniciranju sa biračima ne može se pripisati samo pomanjkanju koncentracije nego i podcjenjivanju onih kojima su riječi upućene. Podsjećamo na neke takve izjave...

Uredništvo

SDP-ov kutak

RELATIVIZATOR RELATIVIZACIJE

„Krešo Beljak ima jedan osebujan stil. Relativizacija političkih ubojstava sigurno nije dobra. On se za taj postupak ispričao.“ (Davor Bernardić, 13. siječnja 2020.)

STRANKA DEMOKRATSKIH PROMJENA

„Mi u SDP-u moramo shvatiti da je vrijeme za radikalne promjene u stranci, za borbu s klijentelizmom i uhljebništvom, iako tu riječ ne volim, jer je često protuiraju i krivo je koriste, ali nažalost, u SDP-u je u velikoj mjeri postala stvarnost.“ (Peđa Grbin, 19. srpnja 2020.)

HVALA MU!

„Hvala svima! Život je veličanstveno putovanje.“ (Gordan Maras, nakon što nije izabran u Hrvatski sabor, 21. srpnja 2020.)

PEĐA MILANOVIĆ

„SDP-ova ekipa koja je pobijedila samo je reciklirani Milanovićev klan iz prethodnih godina. Grbin je bio Milanovićeva desna ruka za političke egzekucije.“ (Aleksandra Kolarić, 5. listopada 2020.)

PROMJENE U SDP-U (1): KOALICIJSKI PARTNERI

„Na parlamentarnim izborima mi u Istri, cijela županijska organizacija, bili smo protiv koalicije s IDS-om. SDP želi promjenu vlasti u Istri.“ (Danijel Ferić, SDP, 9. prosinca 2020.)

PROMJENE U SD P-U (2): UNUTARSTRANAČKA DEMOKRACIJA

„Raspuštanje stranačkih tijela je nešto što se događa kada se uoče nedostaci.“ (Mirela Ahmetović, nakon raspuštanja nekoliko županijskih organizacija SDP-a, 21. prosinca 2020.)

MOST-ov kutak

ŠKORO JE NAŠA NADA!

„To je osoba koja ima šansu promijeniti situaciju u zemlji. Treba reći da se potezi koje je najavio Miroslav Škoro podudaraju s onime o čemu govori Most.“ (Božo Petrov, pred predsjedničke izbore, 26. studenog 2019.)

ŠKORO, OSTAVI NA MIRU OVAJ NAPAĆENI NAROD!

„I ne može se s vragom (Škoro, op. ur.) tikve saditi...“ (Božo Petrov, pred saborske izbore, 17. svibnja 2020.)

NOBELOVA NAGRADA ZA ORGANIZACIJSKI USPJEH

„Stranka je u procesu čišćenja jer se u Most svaki dan učlani novih 50 ljudi. (prema podacima MOST-a s kraja 2020. stranka ima 585 članova, MOST je osnovan 2012., op. ur.)“ (Nikola Grmoja, 20. svibanj 2020.)

MOŽE LI BOLJE OD OVOGA?

„Most ništa nije obećao, a sve ono što obeća stoji iza toga.“ (Marin Miletić, kandidat MOST-a za gradonačelnika Rijeke, 28. lipnja 2020.)

PROROCI U NARODU

„Mijenjamo Hrvatsku onako kako treba, od baze.“ (Marin Miletić, kandidat MOST-a za gradonačelnika Rijeke, 28. lipnja 2020.)

MOJ PAPA ŠKORO

„Ja sam kršćanin, ne mogu pobjeći od svog svjetonazora. U toj dimenziji, najbliži mi je Miroslav Škoro.“ (Marin Miletić, kandidat MOST-a za gradonačelnika Rijeke, 28. lipnja 2020.)

ZLATNA MEDALJA ZA SKAKANJE U VLASTITA USTA

„Zrele i odgovorne političke opcije sigurno ne traže nove ljude nekoliko mjeseci prije lokalnih izbora. Ja sam praktički jučer postao političar i dobio osam posto glasova u svom gradu.“ (Marin Miletić, kandidat MOST-a za gradonačelnika Rijeke, 5. listopada 2020.)

MANDATI MENI, STATUT NJIMA!

„Odredba u Statutu je bila da član stranke mora odraditi dva izborna ciklusa u MOST-u kako bi postao redovitim članom. Napominjem međutim i da je nedavno na saboru stranke ta statutarna odredba promijenjena i liberalizirana (sada moraju stažirati najmanje godinu dana, op. ur.)“ (Nikola Grmoja, 20. prosinca 2020.)

Isključivo gospodarsko-pojasni kutak

ZLATNA MEDALJA ZA DOSLJEDNOST (1)

„Nedavne izjave ministrice Marije Vučković da nema nikakve razlike između zaštićenog ekološkog ribolovnog pojasa i isključivog gospodarskog pojasa su u najmanju ruku manipulativne.“ (Marko Milanović Litre, Klub hrvatskih suverenista, 11. studeni 2020.)

ZLATNA MEDALJA ZA DOSLJEDNOST (2)

„Ništa se ne mijenja proglašenjem isključivog gospodarskog pojasa u kontekstu ribolova i ribolovnih politika, u hrvatskom dijelu otvorenog mora i dalje će se ribariti.“ (Hrvoje Zekanović, Klub hrvatskih suverenista, 17. prosinca 2020.)

Foto: Patrik Maček / PIXSELL

Domovinski kutak

SVE ZA DOBROBIT NARODA!

„Problem je nerazumijevanje činjenice da postoji deset izbornih jedinica i na svakoj 14 imena, imamo samo deset prvih i drugih mjesta, nismo u stanju zadovoljiti te silne apetite.“ (Miroslav Škoro, nakon propalih pregovora s Petrovom, 17. svibnja 2020.)

DŽENTLMENSKI PREGOVORI NA DESNICI

„Ja sam razgovarao s Raspudićem. Nismo se dogovorili, džentlmeni smo se rastali. Problem je bio što on nije želio ući u Domovinski pokret, a sad je malo vremena da se osnuje stranka. Nismo našli modalitet, ja mu želim sreću.“ (Miroslav Škoro, 17. svibnja 2020.)

NE DIRAJTE MI BANDIĆA!

„Most očito ide na ruku Bandiću, imaju boljih kandidata od Troskota.“ (Miroslav Škoro, 14. prosinca 2020.)

POŠTAR ME NE VOLI

„Očekujem da Ivan Penava postane član Domovinskog pokreta.“ (Miroslav Škoro, prosinac 2020., dva dana nakon što je Ivan Penava predao zahtjev za registracijom svoje stranke.)

JOVAN RAŠKOVIĆ U GLAVI

„Ja mogu s ove govornice, iz ovog najvišeg Doma hrvatskog naroda konstatirati da smo mi stvarno lud narod.“ (Hrvoje Zekanović, 19. studeni 2020.)

SURADNJA S DUHOVIMA

„Na lokalnim izborima bit će suradnje i sa suverenistima, makar oni imaju vrlo malo organizacija na terenu.“ (Mario Radić, tajnik Domovinskog pokreta, 9. prosinca 2020.)

PUSA PUPOVCU I RADINU!

„Domovinski pokret se sasvim neutemeljeno prikazuje kao neku radikalnu desnicu. Mi to nismo. Predsjednici ogranaka nisu isključivo Hrvati, imamo i Srba, Talijana, Mađara.“ (Mario Radić, politički tajnik Domovinskog pokreta, 9. prosinca 2020.)

NAS DESET U BAGERU

„Nastavit ćemo funkcionirati s deset članova na ostvarenju naše ideje o rušenju duopola i duboke države.“ (Iz priopćenja Domovinskog pokreta, 4. siječnja 2021.)

A JOŠ JUČER KOLEGE!

„Kolegijalni politički odnos vodstva stranke prema meni promijenio se preko noći.“ (Karolina Vidović Krišto, nakon izlaska iz Kluba Domovinskog pokreta, 7. siječnja 2021.)

DRUGARSKA SAMOKRITIKA S DESNA

„Lažno predstavljanje je temeljna djelatnost hrvatskih političara, kako onih koji glumataju lijevičare, tako i onih koji glumataju desničare.“ (Karolina Vidović Krišto, 7. siječnja 2021.)

POLA GODINE PRAVE LJUBAVI

„Kako je mogao pet godina sjediti u istom uredu s Ivom Josipovićem i Dejanom Jovićem?“ (Milan Vrkljan o Stjepi Bartulici, novom šefu saborskog kluba Domovinskog pokreta, 7. siječnja 2021.)

KAKO SAM KONAČNO PROGLEDALA...

„Vodstvo Domovinskog pokreta mora odgovoriti svome članstvu: imaju li oni političke ciljeve ili kao politička platforma služe poslovnom lobiju?“ (Karolina Vidović Krišto, 7. siječnja 2021.)

Rasuto biserje

NAKON PROPASTI NA SVIM IZBORIMA (NASTAVITE NIZ)

„J, Hrvatska je danas na putu da postane propali projekt.“ (Dalija Orešković, 5. siječnja 2019.)

DALIJA JE PERNAR!

„No postoji za nju (Daliju Orešković, op. ur.) opasnost, dosad smo vidjeli stil pljućkanje lijevo i desno, drž' ne daj, a nismo čuli po čemu je ona poželjan izbor za lijeve birače. Nisam čuo ništa suvislo o nekom programu. Na dobrom je putu da postane ženska inačica Pernara, a to ne bi bilo dobro.“ (Ivo Josipović, 15. travnja 2019.)

JOSIPOVIĆ JE LICEMJER!!

„Ne vjerujem ni u jednu političku inicijativu Ive Josipovića jer je izgubio predsjedničke izbore od Grabar-Kitarović, nakon toga napao stranku koja ga je kandidirala i financirala, osnovao novu stranku koja je bez ikakvog uspjeha, a sad se vratio u okrilje matične stranke iz koje je nedavno pobjegao.“ (Dalija Orešković, 11. travnja 2020.)

VIJESTI IZ 1945-E

„Filoustaštvo ne dolazi niti s ulice, niti s periferije. Najviši dom hrvatske politike, Sabor, zagovara, potiče i provodi ustašizaciju.“ (Katarina Peović, 23. rujna 2020.)

NI IMENA IM VIŠE NE ZNAM...

„Radi se o jednoj od pet članica zeleno-lijeve koalicije s kojom se ne želi koalirati prije lokalnih izbora.“ (Ivana Kekić, predsjednica Nove ljevice o dojučerašnjim koalicijskim kolegama iz Radničke fronte, 9. prosinca 2020.)

PAMETNOME DOSTA

„Bez provedenih unutarstranačkih izbora, kruno predsjedništvo stranke Pametno dopustilo je ulazak u stranku članovima STRIP-a i Daliji Orešković koji su preko noći postali ravnopravni članovi Predsjedništva stranke Centar. Godine rada i volonterskog angažmana te volja birača ozbiljno su izdani i predani na upravljanje potpuno novim ljudima, strancima čiji je politički angažman praktički započeo nekoliko mjeseci pred parlamentarne izbore.“ (Kristina Vidan, predsjednica Splitskog ogranka dojučerašnje stranke PAMETNO, 24. studeni 2020.)

Epidemiološki kutak

DIPLOMSKI RAD

„Ja sam dobila preporuke raznih epidemiologa i liječnika koje su kontradiktorne.“ (Karolina Vidović Krišto, 22. srpnja 2020.)

DOKTORAT

„Marama je adekvatna zamjena (za masku, op. ur.)“ (Karolina Vidović Krišto, 28. srpnja 2020.)

PROFESURA

„Ne vidim zašto bih nosila masku.“ (Karolina Vidović Krišto, 30. srpnja 2020.)

NAGRADA ZA ŽIVOTNO DJELO

„Epidemiolozi s kojima sam razgovarala tvrde da maske ne pomažu.“ (Karolina Vidović Krišto, 23. rujna 2020.)

Tako je govorio Franjo Tuđman:

Promišljenost jamči uspjeh!

Ako postoji pouka na koju nas upomo podsjeća povijest ovih prostora, onda ona nesumnjivo mora glasiti: jedino promišljenost obećava uspješno nošenje sa svim problemima, ma kako se u prvi mah složenim i nepremostivim činili.

U neugodnoj sjeni posljednjeg podrhtavanja zemljine površine vrijedi stoga podsjetiti da izostanak promišljenosti – tj. razuma, pameti i razboritosti – u političkom i društvenom djelovanju nužno vodi očaju, apatiji i nestanku. Vještom primjenom zdrave političke pameti (uz naravno ponešto sreće koja uvijek prati hrabre) Republika je Hrvatska primjerice izbjegla smrtonosnu klopku koja joj je pripremljena prije trideset godina, u sad već dalekom siječnju 1991. godine.

Podsjetimo, u kontekstu početka organi-

zirane srpske pobune, praćene prvim terorističkim akcijama i proglašenjem nelegalne autonomne pokrajine (SAO) u drugoj polovici 1990. te odgovora hrvatskih vlasti ustrojavanjem pričuvnog sastava policije i naoružavanja HDZ-ovih dragovoljaca, Beograd i vrh JNA odlučili su Hrvatsku slomiti vojnim udarom.

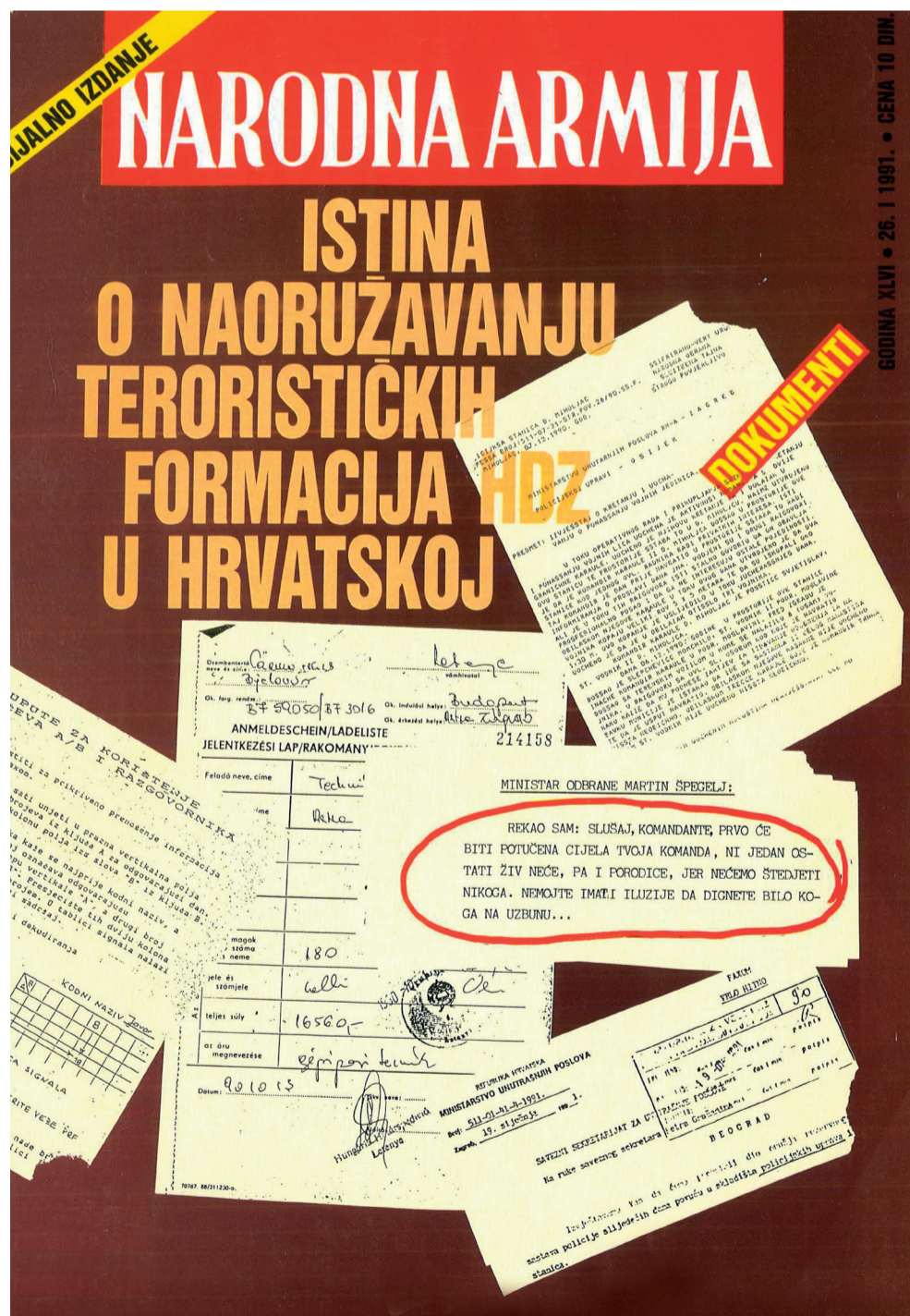
Kronologija tog nečasnog djelovanja bila je sljedeća. Najprije je 9. siječnja 1991. Predsjedništvo SFRJ naredilo da se rasformiraju svi oružani sastavi koji nisu bili u sastavu jedinstvenih vojnih ili policijskih snaga. To je u prvome

redu bilo usmjereno protiv prvih policajaca dragovoljaca i prvih obrambenih snaga koje je Zagreb s mukom i u tajnosti uspijevaao naoružati lakim pješačkim naoružanjem. „Ako se na području RH odmah ne raspuste svi mobilizirani sastavi“, navedeno je priopćenju iz Beograda, „JNA će podići borbenu gotovost svih jedinica!“ Istodobno je obavještajna služba JNA u javnost plasirala niz montaža koje su navodno svjedočile da se Hrvatska sprema na opći napad na ustavni poredak, saveznu vojsku i domaće Srbe. Krajnji je učinak svega trebalo biti uvođenje izvanrednog stanja, što je bio nemaštovit eufemizam za vojnu diktaturu i uhićenje hrvatskoga vodstva.

Da se to nasreću nije dogodilo, zaslužno je u prvome redu promišljeno djelovanje dr. Franje Tuđmana i drugih iz hrvatskoga vodstva. Tuđman je najprije hrabro otputovao u Beograd uvjeriti neke da se radi o prozirnomo

izgovoru iza kojega se krije želje za okupacijom Hrvatske. Tuđman i ostali uspjeli su potom mobilizirati dobar dio republičkog i stranačkog aparata pa su Beograd i međunarodna zajednica ubrzo mogli svjedočiti doslovno tisućama domaćih izraza jedinstva i zajedništva hrvatskog naroda.

Od iznimne je važnosti također bila činjenica da je Hrvatska uspjela u svijet uputiti ključnu informaciju: manevar Beograda bio je tipičan diktatorski potez, tj. čin krajnje nepojmljiv za Europu nakon kraja hladnoga rata i sloma komunizma. „Bili smo na rubu građanskog rata, vojska je bila mobilizirana, Hrvatska se obranila demokracijom“, izjavio je Tuđman po povratku iz Beograda. Razum, pamet i razboritost spasili su Hrvatsku. Našim čitateljima donosimo nekoliko izvadaka iz Tuđmanovih javnih obraćanja održanih tijekom tog opasnog mjeseca.

Izbjeći štetne provokacije, Zagreb, siječanj 1991.

„Protivnici hrvatske slobode i cjelovitosti nastojat će vas provocirati, zbuniti, psihološki i emocionalno iscrpiti i tako vas izazvati na nepromišljene čine. Stoga je osobito važno da ništa ne poduzimate na svoju ruku i da se u svojoj djelatnosti služite samo demokratskim sredstvima i argumentima. Istina i pravda na našoj su strani!“

Zajedništvom ćemo pobijediti, Zagreb, siječanj 1991.

„Pozivam vas da u svim gradovima i mjestima širom svijeta (...) miroljubivo i u skladu s običajima i zakonima zemlje u kojoj živite izadete na javne prosvjedne skupove. Na njima ističite da tražite zaštitu slobode i suverenosti Republike Hrvatske, njezine zakonito izabrane demokratske vlasti, koju velikosrpska i hegemonistička vojno-politička vrhuška želi nasilno srušiti. Riječju, kao i uvijek u svojoj povijesti, hrvatski narod, braneći vlastitu slobodu i demokraciju, brani i čitavi slobodni svijet od pokušaja obnove boljševizma i diktature.“

Zajedništvom ćemo pobijediti, Zagreb, siječanj 1991.

„Obraćam vam se u trenutku kad se nad mladu hrvatsku državu i demokraciju nadvija opasnost vojne intervencije. Ona je usmjerena na rušenje legalno izabrane vlade i čitavog državno-političkog vodstva Republike, na rušenje svih postignuća nedavno provedenih slobodnih i demokratskih izbora, protiv hrvatske suverenosti i teritorijalne cjelokupnosti, protiv same opstojnosti hrvatskog naroda.“

Znamo što hoće JNA i Beograd, Zagreb, siječanj 1991.

„Na djelu je, gospodo, nastojanje da se JNA uputi na provedbu svojevrsnog vojnog udara kojim bi oružane snage Jugoslavije zadobile pravo da daju političke kvalifikacije o demokratski izabranim organima vlasti u Republici Hrvatskoj i drugdje, optužujući ih u najgoroj boljševičkoj maniri za spregu sa stranim službama, prijeteći hapšenjima, itd.“

Na udar odgovorit ćemo udarom!, Zagreb, siječanj 1991.

„Svaki čin pravnog ili fizičkog nasilja koji bi bio suprotan ustavu Republike Hrvatske smatrat ćemo ugrožavanjem ustavnog poretka Hrvatske. Naime, ustavom suverene i demokratske Republike Hrvatske uvođenje izvanrednog stanja u nadležnosti je njenih organa pa bi se svaka represivna akcija smatrala činom okupacije.“

Obrana Hrvatske obrana je narodne slobode i demokracije, Zagreb, siječanj 1991.

„Međutim, mi smo isto tako svjesni da bez vlastita odlučnog držanja i primjerene snage ne bismo mogli zaustaviti protivnika koji se od prvih dana ustremiljuje na mladu hrvatsku državu i demokraciju. Zbog toga pred ovim visokim domom (Sabora) želim najodlučnije potvrditi da će Republika Hrvatska znati braniti i obraniti svoju teško stečenu slobodu, demokratski pravni poredak, državni suverenitet i teritorijalni integritet.“

